

68. évf., 2014. X. 16., 30. szám

Jó Pajtás

Vukov Johanna rajza

*Eljutni
az olimpiára!*

*A városháza
kilátójában*

*Kerékpáron
a környezetvédők*

Az idén is Jó Pajtás sakkverseny

Bajszán, november 15-én

A Jó Pajtás szerkesztősége a bajsai Szögi Lajos sakk-klubbal és a Vajdasági Sakkszövetséggel közösen az idén is megszervezi a hagyományos sakkversenyt az általános iskolások részére. Az idei torna helyszíne a bajsai Testvériség-egység Általános Iskola, kezdési időpontja pedig november 15., szombat 9 óra.

A versenyre vajdasági általános iskolák csapatai nevezhetnek be, a fiúcsapatok 1-5 tagúak, a lánycsapatok pedig 1-3 tagúak lehetnek. A verseny egyéni ugyan (svájci rendszer, 7 forduló, 20-20 perc gondolkodási idő), de az egy iskolából érkező csapattagok egyéni eredményeinek összeadásával születik meg a csapatverseny végeredménye. Az egyéni és csapatgyőztesek egyaránt serleget, érmeket, a díjazottak pedig különböző ajándéktárgyakat kapnak jutalmul. A szervezők reggelit biztosítanak a résztvevők számára, az utazási költség a benevező iskolákat terheli. A résztvevőknek sakk-készleteket és sakkórákat is hozniuk kell magukkal.

A szervezők arra kérik a benevezni akaró iskolák csapatvezetőit, hogy a verseny gördülékenysége érdekében benevezéseiket a szükséges adatokkal (iskola, csapatok összetétele) küldjék el legkésőbb november 10-éig e-mailben (kokai@magyarszo.com), vagy pedig hagyományos postán (Jó Pajtás szerkesztősége, Vojvoda Mišić utca 1., 21000 Novi Sad).

Képünkön a tavalyi győztesek egy csoportja.

Olvass bennünket!

Mai számunkban meglehetősen sok élménybeszámoló kapott helyet, ráadásul nem is fért bele mind, így maradt a következő számra is. Reméljük, sikerül megörvendeztetni a temerini vándor bábszínház pályázatának résztvevőit, legalább azokat, akiknek a munkája a mai poszterünkre fért. A címlapon is egy gyönyörű rajtot találtak: Vukov Johannának, a szabadkai J. J. Zmaj iskola tanulójának negyedikes korában készített meseilusztrációját.

Figyelmetekbe ajánljuk mai történelmi rovatunkat, mely I. Nagy Szulejmán szultánnal foglalkozik. A televízióknak köszönhetően igen népszerűvé vált az egykori török uralkodó, sőt a török kultúra is. Ám nagy kérdés, mennyire felel meg a valóságnak mindaz, amit a sorozat tálal? A részleteket a 8. oldalon találjátok.

Még csak annyit, hogy a jövő héten is lesz Jó Pajtás! A címlapon egy sportoló képe, a poszteren a Doboztrollok, a hátlapon pedig..., de ezt már nem áruljuk el. Inkább olvassatok bennünket a jövő héten is!

Bogdán József

Hideg van

Csipkét horgol pörge
ujjával a szél.

Szűrt árnyékban matat
a kis gyászincér.

Kankalin ha bókol,
gömbfeje koppan.

Rácsos szárnyú madár
ül a bokorban.

Lágybogár se moccan,
félti életét.

Sziklapadon ragyog
egy fagyott egér.

Ár alakú fűszál
karcol homlokon.

Ősz ez, vagy a tél már?
Hidd el, nem tudom.

Szűcs Imre gyermekversmondó verseny

November 8-án Udvarnokon, Szűcs Imre szülőfalujában ejtjük meg a IV. Szűcs Imre gyermekversmondó versenyt.

Mint azt már korábbi számainkban is jeleztük, a megmérettetésre a tavaly közreadott *Ezüsttulipán* című kötetből, az újvidéki Forum Könyvkiadó, a Magyar Szó Kft. és szerkesztőségünk közös kiadványából kell készülni. Sokan tavaly beszerették, illetve hozzájutottak a kötethez, nekik most nem lesz sok gondjuk. Akik viszont nem ismerik a kiadványt, elmondjuk, hogy *Bordás Győző* válogatta a vajdasági magyar gyermekirodalomból épp a vers- és prózamondóknak, egy olyan kincsesbányát adva a kezünkbe, amelyből reméljük, az idén is válogatni tudnak a pedagógusok és a tanulók.

A versenyen részt vehet minden vajdasági általános iskolás tanuló. Négy kategóriát hirdetünk:

1. korcsoport: 1. és 2. osztályosok
2. korcsoport: 3. és 4. osztályosok
3. korcsoport: 5. és 6. osztályosok
4. korcsoport: 7. és 8. osztályosok.

Kérjük a tanárokat, hogy az idén is vállalják a versenyt, hiszen kár kihagyni a lehetőséget! A továbbjutók adatait (név,

kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, kontaktelefon) október 31-éig kell eljuttatni szerkesztőségünkbe, amit benevezésként könyvelünk el.

Vagyis, a versenynaptár szerint:

Felkészülés: folyamatos
Versenyzők kiválasztása
(iskola, ME):

2014. október 24-éig
Benevezés:

2014. október 31-éig

Döntő: 2014. november 8.

A győztesek és felkészítő tanáraiak könyvjutalomban részesülnek.

A szervezés megkezdődött, mindennemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/475-4008-as telefonszámon, vagy a szerk@jopajtas.info e-mail címen.

A rendezvény támogatói az udvarnokiakon és a bégaszentgyörgyi önkormányzaton kívül a Magyar Szó Kft., az újvidéki Atlantis és Forum könyvkiadó.

Megrendelhető!

Az *Ezüsttulipán* című kötet 400 dináros áron (+postaköltség) megrendelhető a következő címen:

Forum Könyvkiadó Intézet,
21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića
1./3, tel.: 060/73-00-207, e-mail:
csaba@forumliber.rs

Benedek Elek születésnapján, azaz szeptember 30-án ünnepeljük a magyar népmese napját, s a szabadkai Városi Könyvtár immár hetedszer rendezte meg azt a játékos vetélkedőt, melynek keretében a gyerekek összemérték népmesei ismereteiket. Az idén a résztvevő csapatoknak öt mesét kellett elolvasniuk, mégpedig A só, Az ember a legerősebb, A kis gömböc, Az okos leány és a Kacor király című meséket, azonban a feladatok során az általános népmesetudásukat is próbára tették.

A vetélkedőn a királyhalmi, palicsi, kelebiai és csantavéri általános iskolák negyedikes tanulói ötfős csapatokban mérköztek meg egymással activity, ügyességi feladatok, kérdés-felelet, párkereső játékok által. A vetélkedő végeredményét azonban nem csupán a tudás, hanem az ügyesség és a szerencse is meghatározta, ugyanúgy, ahogy az a népmesékben is lenni szokott, így a palicsi Miroslav Antić iskola csapata, mely a negyedik helyen végzett, cseppet sem bántódott a végeredmény miatt. Mint mondták, ez egy nagy játék volt számukra, melynek során nagyon jól érezték magukat, és akárcsak a többiek, ők is könyvjutalomban részesültek a verseny végén. A népmesékről, a Kiss Szuzanna tanító nénivel történt felkészülésről és magáról a vetélkedőről ők mesélnek most nektek.

Arnold Zsófinak nagyon tetszett a vetélkedő, és mint mondja, azért érezte magát olyan jól, mert úgy úgy élte meg, mint egy játékot, és nem mint egy versenyt.

–Öt mesét kellett elolvasnunk, ebből a Kacor király és A só mese tetszett a legjobban. Azért szeretem a népmeséket, mert tanulságosak, a tárgyakra is vannak emberi tulajdonságaik, és ezek a mesék néha még viccesek

Játékos népmesék

is. Én főleg a húgommal szoktam népmeséket nézni, és amikor hazamegyek, akkor mindig megnézünk egyet, úgyhogy sokat segített ez a verseny alatt. Néha olvasni is szoktam a meséket, de igazból jobban szeretem megnézni őket, mert akkor hallom, hogyan kell mondani a mondatokat és látom a szereplőket.

Omerović Imola is nagyon szereti a népmeséket a benne rejlő tanulságok és a vicces részek miatt.

– Szeretem Benedek Elek meséit, legtöbbször az ő meséit szoktam olvasni vagy megnézni a tévében, de inkább olvasok, mert akkor olyannak képelem el a szereplőket meg a tájat, amilyenek én akarom. Nekem is segített a vetélkedőn, hogy ismerem a népmeséket, sőt a feladott mesék közül néhányat már korábban is ismertem, így nem is kellett sokat gyakorolnom. A feladatok közül a kérdés-felelet volt szerintem a legjobb, ami jól is ment a csapatnak. Én sem bánom, hogy negyedikek lettünk, mert ez egy játék volt, és élveztem.

B. Varga Zsófi is nagyon elégedett volt a vetélkedő után, s mint mondja, sem a felkészülés, sem a verseny nem volt nehéz.

– Nekem semmi verseny nem volt ebben a napban, bár persze szurkoltam, hogy elsők legyünk, de nem volt muszáj elsőnek lenni. A kedvenc mesém a Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack, mert nagyon részletes és szép mese, és van tanulsága is. Sajnos keveset tudok a népmesékkal foglalkozni, mert sok a házi feladatunk, otthon is vannak kötelezettségeim, és sokszor nincs rá időm, de amikor bírok, akkor olvasni szoktam. Ilyenkor beindul

a fantáziám, viszont amikor a tévében nézem, akkor az a jó, hogy nem kell még az agyamat is megerőltetnem. Emígy sokat segítették azok a mesék, amelyeket korábban már láttam, olvastam, és nem kellett sokat gyakorolnom.

–Nekem tetszett a mai nap, a leginkább talán az activityt élveztem, hamar kitaláltuk a feladványokat, mert a lányok, a két Zsófi, jól mutogatták el. Az osztályban már gyakoroltunk a versenyre, a tanító néni tett fel kérdéseket a népmesékről, és mi válaszoltunk rá, meg volt olyan, amikor elmutogattunk dolgokat, amit a többieknek ki kellett találniuk. Igaz, hogy utolsókk lettünk, de szerintem nem a tudásunk volt az oka, hanem ilyen volt a szerencsénk. Jobb szerencsével elsőkk is lehetünk volna, de a lényeg, hogy itt voltunk, játszottunk, és jól éreztük magunkat – mondta Varga Csongor.

Kolovity Barbara elmondta, habár utolsó helyen végeztek, ők is kaptak jutalmat, s mint mondja, nem baj, hogy negyedikek lettek, mert ez úgyis csak játék volt, nem az számított, ki hanyadik helyet szerzi meg.

–A szerencse miatt alakult így, s nem azért mert kevesebbet tudunk. Ha többször dobtunk volna hatost a kockával, akkor más lett volna a végeredmény. Nekem is a mutogató játék tetszett a legjobban, és segített az is, hogy az iskolában is gyakoroltunk. Nekem Az okos lány a kedvenc mesém, és örülök, hogy ez is a feladványok között volt. Egyformán szeretem olvasni és nézni is a népmeséket, sokat foglalkozom velük, és azért szeretem őket, mert mindig boldog a vége.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Hogyan készül a méz?

A méhészek méhbiztos ruhába beöltözve, füstöt használva tudják a kaptárból „kimenteni” a mézes lépeket a méhecskéktől. Képünkön a nyékincai (szerbül Nikinci, Szerémség) Hegedűs János, aki a nagyapjától tanulta a méhészkedést, és annyira gyakorlott, hogy nem használ védőöltözetet, viszont közönséges gyékényvirággal (közismert nevén: pákával) füstöli ki a méheket a keretből

A mézet sokan szeretik, de ugyan ki tudja azt, hogyan lesz a méz?! A méhek készítik el, vagy az általuk összehordott virágnedvekből természetes vegyi folyamatként alakul ki?

Linné, a nagy svéd természettudós, a háziméhet mézcsinálóknak nevezte igen találóan. A méhek ugyanis a mézet nem gyűjtik, hanem az összegyűjtött nyersanyagból állítják elő. Ez a nyersanyag a közismert nektár. A virágok nektárját általában a három hetesnél idősebb méhek gyűjtik. Ez igen nagy munka, hiszen egy kg akácmézhez ötvenezer, egy kg

baltacimmézhez kb. egymillió méh rakománya szükséges. A méh repülésekor tizennégy kilométeres sebességgel fél testsúlynyi rakományt cipel. Ez olyan, mintha egy hetven kilogrammos felnőtt harmincöt kilogramm teherrel száguldana naponta húsz-harminc kilométert.

A nektár felvételekor a méh a szájába torkoló mirigyváladékkal azt kissé hígítja. A kasban aztán vagy maguk öntik a sejtekbe a nektárt, vagy otthonülő méheknek adják át. Ezt követi a vegyi átalakítás és a sűrítés. A nektárt elpárologtatással sűrítik. Ezért a méhek a nektárt

A pörgetés fontos művelet a méz előállításában. Méhektől elzárt helyen, pörgető helyiségben végzik. A képen látható ugyancsak nyékincai Gudeljević Anna épp egy keretet készül betenni a pörgetőbe. A megforgatott mézes keretből a centrifugális erő hatására kicsapódik a méz, és lecsurog

nyitott szájukba veszik, és gyorsan mozgatják, azután lenyelik, majd újra a szájukba nyomják. A kb. tíz percig tartó mozgatáskor a csepp a levegővel érintkezve veszít víztartalmából, s részben újabb mirigyváladékkal keveredik. A nektárt a sejtek belsejében is szétkenik, így a nagy felületről a víz is könnyebben elpárolog. A kaptárban levő párákat a szárnymozgatásukkal keltett légáramlattal távolítják el. Ha a méz kellően besűrűsödött, a mézzel telt sejteket a munkások viaszlappal befedik. A méhkas élete tehát tulajdonképpen egy vegyi gyárhoz hasonlít.

Fotó: Nagy Magdolna

Mézfajták

Vidékeinken több mint nyolcszáz növényfajt látogatnak a méhek nektár- és virágporgyűjtés végett. E fajoknak csak a töredékéből lehet fajtamézet előállítani. Fajtamézekről akkor beszélünk, amikor a méz készítéséhez használt nektár túlnyomó része a megnevezés szerinti növénytől származik. Vagyis létezik vegyes virágméz, akácméz, hársméz, napraforgóméz, selyemfűméz, facéliaméz, gyümölcsméz, gesztenyeméz...

A kaptárakban több keret áll, melyeken valósággal hemzsegnek a méhek

Hasznosi Tóth Karolina az óbecsei Sever Đurkić iskola hatodikosa. Színkitűnő tanuló, de jut ideje arra, hogy napon-
ta eljárjon a sportközpontba edzésre, emellett zeneiskolába is jár, hegedűn tanul játszani.

Szép őszi délután van. Karolinához kerékpárok, hogy elmesélje a Jó Pajtás olvasóinak, mióta úszik, milyennek találja ezt a sportot...

Hamar oda is érek, s mindjárt a tetőtéren kialakított új szobájába vezet, amelyről látszik, hogy nagylány szobája: példás rendben sorakoznak a könyvei, az asztalán az idei Jó Pajtás számai, a falra helyezett polcokon pedig az érmei, serlegei...

Hogy hány van, nem is kell számolnia, fejből tudja: kereken hatvan! Huszonhét arany -, tizennégy ezüst -, tizenkilenc bronzérem, s hat serleg.

Hogy mióta úszik, milyen versenyeken vett részt, hol szerezte a sok érmet, elmeséli:

– A bátyám, aki már gimnazista, sorra hozta az érmeket a versenyekről – emlékszik vissza Karolina –, s én is akartam járni a medencére. Négyévesen tanultam meg úszni, s mondhatom, meg is szerettem. Elsajátítottam a delfin-, hát-, mell- és gyorsúszást. Nem esik nehezemre naponta edzésre járni. Sok barátnőm, barátom lett az úszóklubban, s a szimpátiám is úszó.

Az utóbbi időben hosszú távon 2, 3, 5 és 8 km-es távokon úszom. A nyílt vízben, főleg a Tiszán értem el szép eredményeket. A korcsoportomban az utóbbi időben mindig első lettem. Voltunk versenyen Magyarkanizsán, Törökbecsén, itt Óbecsén is. Mindenhol sok barátom van...

– Sokfelé jártál, nem csak itt a Vajdaságban versenyztél.

– Igen, Magyarországon, Szigetváron, Harkányban, Romániában Temesváron is. Az úszómedencében is szeretek úszni, láttam sok szép úszómedencét, s nekem a temesvári tetszett a legjobban.

Sokfelé mentem versenyre, voltam Adán, Zentán, Bácsstopolyán, Újvidéken, Verbászon, Zomborban, Szabácson (Šabac), Adán, Pannónián, Belgrádban, Apatinban...

Eljutni az olimpiára

– Milyen a versenyszerűen úszó diáklány egy napja?

– Mindennap este hét órakor van az edzés, s másfél órán át tart. Ha délutános vagyok az iskolában, akkor a suliból egyenesen az uszodába megyek. Először bemelegítő gyakorlatokat végzünk, majd jöhet az úszás. Az edzőm, Bali Anikó tornatanárnő segít, hogy minél jobb eredményt érjek el. Már el sem tudom képzelni az életemet úszás nélkül. Jól érzem magam a barátaim, az úszótársaim körében. Ha pedig délelőttös vagyok az iskolában, van időm délután megcsinálni a leckét, zeneiskolába menni... Mert nagyon szeretek hegedűlni is.

– Szórakozásra jut-e idő?

– Nyáron is hetente kétszer járunk edzésre, s edzés után ott maradunk fürödni, átmelegyünk a meleg vízü medencébe... A Tiszára

is szoktunk menni a barátnőmmel. Nekem az úszás, a fürdés jelenti a szórakozást.

– Milyen kedves élményre gondolsz vissza szívesen?

– Mikor nyáron volt a tiszai maraton, öt kilométert úsztunk Törökbecséig. Mivel első lettem, mindenki gratulált, örült a sikeremnek. Hamburgerral vendégeltek meg bennünket. A serleget is ott kaptam, ugyanis az kap, aki a nyár folyamán a legtöbb szép eredményt éri el a maratonon.

– Mi a hobbid?

– Szeretek olvasni is, van sok könyvem, meg járok a könyvtárba is. Leginkább Thomas Brezina könyveit kedvelem. Most olvasom a Segítség, hercegnő lettem! című könyvét. A házi olvasmányokat is el szoktam olvasni. A Jó Pajtást egészen kicsi korom óta forgatom.

– Ilyen sok szép eredmény után gondolkodtál-e már arról, mi leszel, ha nagy leszel?

– Még nagyon messze van a pályaválasztás, de el tudnám magam képzelni úszóedzőként, ugyanis nagyon tetszik, ahogyan a tanárnő foglalkozik velünk.

– Mik a terveid?

– Szeretnék majd kijutni az úszó Európa-bajnokságra, meg az Olimpiára.

Mit tanácsolok a Jó Pajtás olvasóinak? Hogy ússzanak sokat, mert egészséges, alakformáló sport.

Egészséges, mert minden izmot megmozgat, s ha tehetik, ússzanak minél többet. Arányosan fejlődik tőle a szervezet... Meg jó érzés elsőnek lenni. A dobogó legfelső fokán állni elmondhatatlan érzés. A barátkozás sem mellékes; vannak barátaim Szabadkán, Szigetváron, Harkányban, Magyarkanizsán, Topolyán... A Facebookon levelezünk egymással.

Kari a dobogó legfelső fokán

Koncz Erzsébet

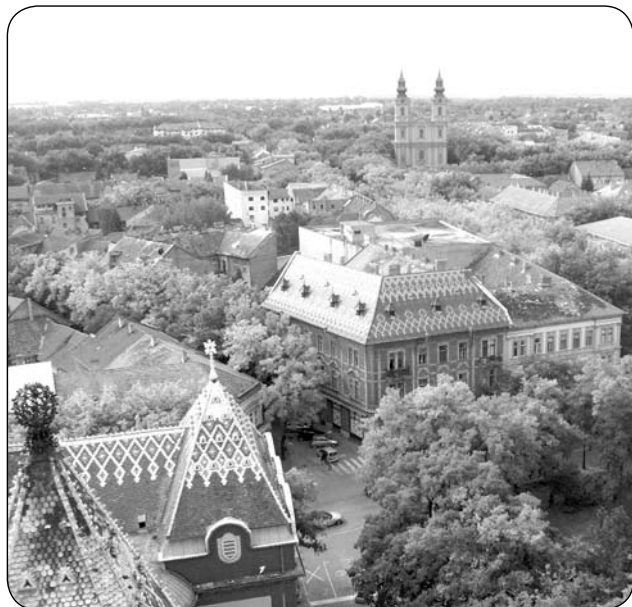
A zsarnokság nem múlik el

Csantavéri megemlékezés az aradi tizenháromról

A csantavéri Hunyadi János iskola tanulói az idén is megemlékeztek az aradi vértanúk október 6-ai emléknapjáról. A hetedikes és nyolcadikos diákok a nagytemetőben rótták le kegyeletüket a szabadságharcosok áldozatainak emléke előtt. Az 1848/49-es forradalom idején tábori hadikórház működött a faluban. Tizennyolc sebesült a faluban halt meg, tiszteletükre emlékművet állítottak, melyet azóta is méltón gondoznak. Az ünnepi műsorban számos alkalmi dal, vers hangzott el, majd Agyánszki

Máté, az iskola történelemtanára beszédében a vértanúk példamutatására hívta fel a figyelmet, és arra, hogy a zsarnokság elleni harcban áldozták fel az életüket. Felhívta a jelenlévők figyelmét, hogy a zsarnokság nem múlik el, ott rejtőzik a mindennapokban, és a fiatal generációknak nem szabad sem vaknak, sem süketnek, sem pedig némának maradniuk a szabad, zsarnokságmentes világért folytatott küzdelemben. Az ünnepség végén a tanulók mécseseket helyeztek el az emlékművön.

A városháza kilátójában jártunk

A tanító nénivel és az osztálytársaimmal a szabadkai városháza kilátójában jártunk. A vezetőnk Bába Anikó, a Szabadkai Városi Múzeum munkatársa volt. Először egy terembe vezetett minket, ahol régi tárgyakat néztünk meg. Láttuk Jakab és Komor fényképét, a régi városháza toronykeresztjét, egy régi toronyórát és a mechanizmusát. Engem legjobban a kilátó érdekelt. Háromszázötven lépcsőt kellett megmászunk. Néhányan féltek

a csigalépcsőn. Én alig vártam, hogy kilépjek a kilátóra. Érdekes volt látni, milyen picik az emberek fentről. Felismertem az iskola utcáját, a múzeum épületét, a fagyaltozót, ahol a nyáron fagyaltoztunk. Még egy kicsit nézelődtünk, aztán lejöttünk. Akik féltek, végre megkönnyebbültek.

Vidáman mentünk haza.

Nikolics Martin 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

I. Nagy Szulejmán szultán

A népszerű televíziós sorozatnak köszönhetően talán sohasem volt még ennyire elterjedt a Szulejmán-kultusz, ugyanis a képernyők előtt ülve az elmúlt hónapokban egészen más szempontból ismerhettük meg a híres uralkodót, a mindennapi életet az Oszmán Birodalomban és magát a török kultúrát. Sőt nemcsak megismerhettük, hanem valóságos sztárrá vált a fiatalok és idősebbek körében egyaránt. Mennyire felel meg mindez a valóságnak, milyen mértékben változtatta meg az eddigi véleményünket a törökökről, akiről mindig csak rémítő dolgokat hallottunk az iskolában és olvastunk különféle könyvekben? Mi az igazság? Megtudhatjuk, ha történelmi szempontból áttanulmányozzuk I. Szulejmán szultán életét.

I. Nagy Szulejmánt sokan a legnagyobb oszmán uralkodónak tartják. Több mint negyven évig volt a birodalom élén, amely akkoriban fellendülőben volt. 1494-ben vagy 1495-ben született Trabzonban. Egyetlen igazi örökösként zökkenőmentesen vette át a hatalmat 1520-ban apjától, I. Rettenetes Szelimtől. Szelim szultán megalapozta az oszmán terjeszkedést, kétszeresére növelte országának határait. Fiának is már volt tapasztalata az uralkodásban, hiszen hercegkorában a kaffai szandzsákat kapta kormányzásra.

I. Nagy Szulejmán szultán

Hürem szultánné

a portugál hadiflotta felett. A Földközi-tenger keleti részében megalapozta a török hegemoniát, és legyőzte a Perzsia élén lévő Szafavidákat is. Ezenkívül a XVI. század huszas éveiben Szíriát és Egyiptomot is beolvasztotta a birodalomba. A szultán 1523-ban hú fiatalkori barátját nevezte ki maga mellé nagyvezírnek, a görög származású Ibrahim pasát. Ibrahim Egyiptom helytartójaként megerősítette az oszmán hatalmat.

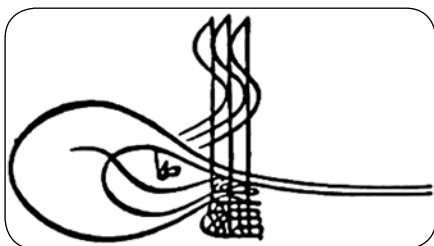
I. Szulejmán azonban nemcsak sikeres hadjárata és hódításai miatt fontos. Még ellenfelei is elismerték a bölcsességét. Szigorúnak, de igazságosnak tartották. Az oszmán jogrendszerben és az államigazgatásban elvégzett reformjainak köszönhetően Szulejmánt Törvényalkotóként is emlegeti a történelemírás.

Az építkezés terén fontos megemlíteni a csatornarendszereket, mecseteket, amelyek közül a legjelentősebb a Szulejmánije-mecset Isztambulban. Szulejmán korában alkotott a híres építőmester, Szinan Mimár. A sokoldalú

szultán a művészeteket is kedvelte. Maga is írt költeményeket. A szultáni palota, a Topkapi sem volt békésebb a csatamezőnél. Az uralkodó számos feleségei és háremhölgyei versengtek egymással, ki fogja azt a fiút szülni, aki majd átveszi egyszer a birodalom irányítását. Kedvencévé vált az egykor még rablány, az ukrán származású Alekszandra (Rokszeláne), aki később áttért az iszlám vallásra, és a Hürem nevet kapta. Nagy hatással volt a szultánra, ő volt az, aki döntő szerepet játszott a szultán és a nagyvezír közötti viszonyok megromlásában. Hürem nagy mértékben hatott a szultán döntéseire, mindeféle módszerekhez folyamodott, hogy kiharcolja, amit akar. Így végül a szultán még a barátját, Ibrahimot is megölette. Cselzővései áldozata lett a szultán legidősebb fia, a trónörökös Musztafa herceg is, akinek Mahidevran szultánnő volt az anyja.

Az idős és megviselt szultán 1566-ban esett el Szigetvár ostrománál, fia, II. Szelim vette át birodalmát.

Gyarmati Balázs történész

I. Szulejmán aláírása

Szulejmán uralma alatt a török hódítások elérték tetőpontjukat. Eljutottak Európa szívéig, Bécsig. Már előtte is nagy sikereket értek el. Rodosz szigetének elfoglalása (1523.) a török tengeri flotta erősségét bizonyítja. Fontos tényező, hogy a sziget a johannita lovagok kezében volt, így a mohamedán törökök nagy előszeretettel támadták meg ezt a keresztény erődítményt.

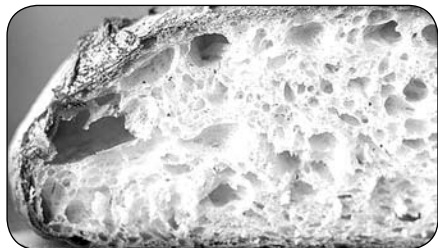
Nándorfehérvárt Szulejmán 1521-ben török kézre kerítette. Miután Dél-Magyarország védőbástyája elesett, 1526. augusztus 29-én a mohácsi csata, majd 1541-ben Buda elfoglalása a középkori magyar állam szétesését jelentette. A központi térség a török hódoltság területe lett, és a következő másfél évszázadra beolvasztották az Oszmán Birodalomba. Szulejmán tovább tört előre. A Habsburgokkal történt összetűzése 1529 őszen tetőzött, amikor a török sereg először jutott el Bécsig, a szeptemberi és októberi ostrom azonban nem járt sikerrel. 1538-ban a török sereg a velencei hajóhadat győzte le Prevezánál.

A szultán Európán kívül más frontokon is hódított. Elfoglalta az észak-afrikai partvidék nagy részét, a tengeren győzedelmeskedett

Az Oszmán Birodalom a XVI. században

Események nyomán

2001. október 16. – A svájci székhelyű Pékek Világszövetsége 2001-es kongresszusán döntött úgy, hogy október 16-a legyen a kenyér világnapja. A világnap célja, hogy bemutassa a világ legfontosabb élelmezési cikkének – az életfontosságú ásványi anyagokat tartalmazó, fontos energiaforrásnak –, a kenyérnek a jelentőségét. A világnapot már közel 30 ország ünnepli elsősorban karitatív jelleggel, mivel ezen a napon a pékek adományaikkal segítik a rászorulókat. Az ünnep alkalmat ad arra is, hogy a pékek áldozatos munkájára és a kenyér jelentőségére a nagyközönség figyelmét is felhívják.

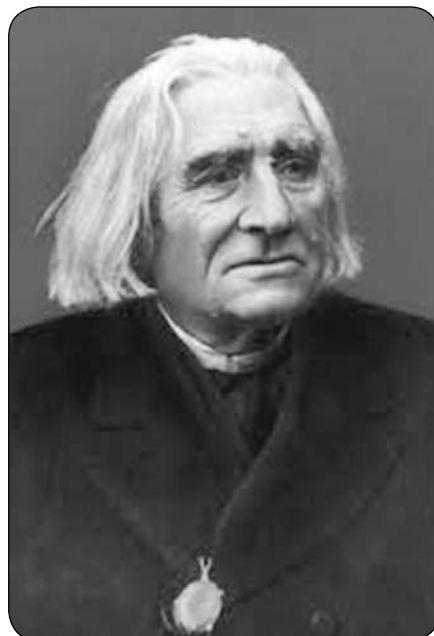

1803. október 17. – Söjtörön megszületett Deák Ferenc, akit kortársai „a haza bölcsé”-nek neveztek megfontoltsága és tisztelete miatt. Az 1848-ban megalakult első parlament felelős, független minisztérium (Batthyány-kormány) igazságügyminisztere volt, majd a kormányzó Deák-párt vezetője. 1861-ben Ferenc József elutasította az 1848-as törvények helyreállításáról szóló feliratát, az országgyűlés pedig nem engedett a bécsi udvar nyomásának, így a kompromisszumkíséret nem sikerült. Ferenc József feloszlatta az országgyűlést, és november 5-én újabb abszolutista kormányzati rendet léptetett életbe. 1865-ben írott Húsvéti cikke, amely a Pesti Naplóban jelent meg, a bécsi udvar és a magyar politikai pártok kiegyezési tárgyalásainak új szakaszát nyitotta meg. 1867.03.15-én létrejött az osztrák–magyar kiegyezés, a Habsburg-monarchia osztrák–magyar dualista monarchiává alakult át. Az erről szóló törvényt 1867.05.29-én szavazta meg az országgyűlés (1867: XII. tc.). Magyarországot a kiegyezés keretében független királyságnak ismerték

el, amely saját parlamenttel, alkotmánnyal, felelős kormánnyal rendelkezett, azonban a közös államfő révén reálunióban volt Ausztriával, vele közösen intézte külügyeit, hadügyeit, pénzügyeit, és közös vámhatárt létesített. Tíz évenként meg kellett újítani az úgynevezett gazdasági kiegyezést. A dualista rendszer idején Magyarországon jelentős ipari fejlődés vette kezdetét.

1833. október 21. – Megszületett Alfred Nobel svéd kémikus és gyáros, a dinamit feltalálója, a Nobel-alapítvány létrehozója. Stockholmban született. Apja is gyáros és feltaláló volt, aki az orosz hadiiparnak is dolgozott. Halála után Alfred Nobel folytatta a kísérleteit, 1863-ban fejlesztette ki a robbantó gyutaccsal történő kezdő gyújtását, 1865-ben megalapította a Dinamit Nobel Részvénytársaságot. 1867-ben nitroglicerinből és kovaföldből nagy hatékonyságú robbanóanyagot állított elő, amelyet dinamikként szabadalmaztatott. Ezzel forradalmasította a haditechnikát és a robbanóanyagok ipari felhasználását. 1895-ben alapítványt létesített, amelynek vagyonát a Nobel-alapítvány kezeli, és éves kamatait (150 800 svéd korona) minden évben egy fizikai, kémiai, orvostudományi, irodalmi és egy békedíjként ítélik oda azoknak a személyeknek, akik „az emberiségnek a legnagyobb hasznára vannak”.

1811. október 22. – Megszületett Liszt Ferenc zongoraművész és zeneszerző. Osztrák anyja és magyar apa gyermekeként a határ-

közeli Doborjánon (Raiding) született. Először apjától tanult zongorázni, első nyilvános koncertjeit 9 éves korában adta Pozsonyban és Sopronban. Tehetsége elismeréseként négy magyar főúr hat évig ösztöndíjat biztosított zenetanulásához. 1822-től Bécsben tanult Czerny-től és Salieritől, 1823-tól Párizsban magánúton folytatta tanulmányait. Csodagyerekként, majd virtuóz felnőttként is végigkoncertezte fél Európát, és folyamatosan fejlesztette zongoratechnikáját. Élettársával, Marie D'Agoult grófnővel Svájcban telepedtek le, három gyermekük született. Zeneszerzőként az 1850-es években kezdett elismertté válni, 1856-ban az ő ünnepi miséjével szentelték fel az esztergomi székesegyházat. A hatvanas évektől kezdve zeneszerzőként főleg egyházi zenével foglalkozott, élete pedig a Pest–Róma–Weimar háromszögben folyt. 1875-ben saját lakásán alapította meg a Zeneakadémiát, melynek elnöke és oktatója lett. Bayreuthban hunyt el tüdőgyulladásban, sírja ma is ott található.

2006. október 22. – Elpusztult Mancs, minden idők egyik legjobb magyarországi mentőkutyája. 1994-ben született. Teljes nevén Miskolci Sátán Mancs németjuhász kan kutya, a miskolci Spider Mentőcsoport mentőkutyája volt. Gazdájával, Lehóczki Lászlóval több sikeres mentőakcióban is részt vett. Igazán híressé az 1999-es izmiti földrengés tette, amikor egy hároméves kislányt mentettek ki a segítségével a romok alól, aki már 82 órája volt a föld alatt. Mancs részt vett a mentésben többek között a 2001-es salvadori és indiai földrengéseknél is. A kiképzésnek köszönhetően víz alatti holttestet is képes volt jelezni, valamint egyazon helyszínen helyesen jelzett élő és halott embert is. Ez a teljesítménye és sok-sok bevetése minden idők egyik legjobb magyarországi mentőkutyájává emelte. 2004 decemberében avatták fel a szobrát Miskolc belvárosában, a Szinva patak partján, nem messze a Szinva terasztól.

Honnan ered a baromfi?

A tyúk, a pulyka, a gyöngytyúk, a liba és a galamb háziasított madarak. Első végtagjaik szárnyá alakultak át, a hátsó végtagok úszásra és kapaszkodásra szolgálnak. A tyúk őse a ma is vadon élő bankíva. A narancsvörös és aranyzöld tollú madár Malajföld trópusi erdősegeiben él. Valószínűleg Indiában háziasították két-háromezer évvel ezelőtt. Már a rézkorban (időszámításunk előtt három-négyezer évvel) eszegették a húsát és a tojását Ázsiában és a Közel-Keleten, majd az időszámításunk előtti első évezredben felbukkant Európában is. Egy római természettudós időszámításunk

szerint 50 körül már részletesen ír a tenyésztéséről, s megjegyzi: honfitársai főként a káppan húsát kedvelik. A britek, úgy látszik, válogatósabbak voltak. Amikor Julius Caesar hadaival meghódította Britanniát, feljegyezte, hogy a sziget lakói tenyésztik ugyan a házi tyúkot, de a húsát nem fogyasztják, ezzel szemben szenvedélyesen kedvelik a kakasviadalokat.

A pulyka őse ma is él Mexikóban: magokkal, gyümölcsökkel, rovarokkal táplálkozó vadmadár. Vadászák és csapdával fogják, mint másutt a fácánt vagy a fűrjet. Mexikó őslakóinak hite szerint fő táplálékuknak, a kukoricának első magvait egy óriási, mesebeli pulyka szórta szét a földeken.

Amikor Vasco da Gama Afrika partjai mentén India felé hajózva rábukkant a fekete őslakók kedvenc baromfijára, a gyöngytyúkra, indiai tyúknak nevezte el az ismeretlen állatot. Európába a portugál hajósok hozták el, azóta tenyésztik kontinensünkön. A liba a lúdfélék háziasított alakja. Sok húst, zsírt és vitaminokban gazdag, ízletes májat termel. Hosszú ideig „szent madárként” tenyésztették. A kacsát legkorábban Kínában, az időszámításunk előtti első évezredben tenyésztették háziállatként. A sárgásfehér pekingsi kacsá az 1900-as évek második felében került át Európába, bár itt már korábban is léteztek más házicacsafajták.

A vadállatok fele elpusztult?

Élő bolygó elnevezéssel 1970 óta rendszeresen méri Földünk gerinceseinek populációját. Az adatok arra mutatnak rá, amit legtöbben sejtünk, hogy a gerincesek rohamosan fogynak. A jelentés szerint 1970 óta az emlősök, madarak, hüllők, kétélűek és halak száma a felére zsugorodott. Az édesvízi fajok világszerte 76%-os fogyást szenvedtek el. Az érintett fajok többsége a trópusi régiókban él, azon belül is Latin-Amerikában a legkritikusabb a helyzet. A legnagyobb fenyegetést az élővilág sokszínűségére és az ökoszisztémákra az élőhelyek csökkenése illetve megszűnése jelenti, de a drasztikus változásokhoz a klímaváltozás negatív hatásai, valamint a túlzott mértékű halászat és vadászat is nagymértékben hozzájárul.

Régióinkban, a Kárpátokban és a Kárpát-medencében a legkomolyabb változást talán az édesvízi fajok populációjának 30%-

os csökkenése jelenti az 1970-es évek óta. A pusztulás okai főként az egyre nagyobb számban épülő duzzasztók, a folyókat kísérő egyre több gát és a folyómedrek kotrása, amelyek az élőhelyek feldarabolódásához és eltűnéséhez vezettek. Hasonlóan nagy kárt okozott a környezetszennyezés, elegendő a tiszai cianidszennyezésre vagy a vörösiszap-katasztrófára gondolni. Azért sikerre is van példa. A Kárpát-medencében például visszatért a bölény, Európa legnagyobb nő-

vényevője. A 20. század elején a vadon élő bölények teljesen kihaltak a folyamatos vadászat és az élőhelyek eltűnése miatt. Hála több szervezet tenyésztési és visszatelepítési munkájának, az európai bölénypopuláció mára elérte a 3000-es példányszámot. A WWF Magyarország pedig most azon dolgozik, hogy a hiúz is újra biztos otthonra leljen ezen a vidéken. (wwf.hu)

A flamingók tava

A flamingók tavának nevezik a kenyai Nakuru tavat, ahol több ezer rózsaszín flamingó él együtt. A Nakuru-tó Nemzeti Park központjának számít ez a tó, amely bővelkedik algában, és ez az, ami a flamingók hatalmas tömegeit vonzza a partjaira. A tó vízfelületének mérete változó, a száraz évszakban akár öt négyzetkilométerre is összehúzódik, míg az esős évszakban elérheti a negyvenöt négyzetkilométernyi területet is. A tó madárlátványosságai közé nem csak a flamingók tartoznak. Két nagyméretű halászmadár, a pelikánok és a kormoránok is itt élnek. Néhány tudós számítása szerint a Nakuru-tó madárpopulációja évente kétszázötvenezer kilogramm algát fogyaszt el hektáronként. A tavon két flamingófaj él, a rózsás és a kis flamingó. Mostanában a flamingók száma csökkenni kezdett, amit a turizmus és az ipari üzemek szennyvize okoz.

A flamingók tavaról a fényképeket Martin Harvey természetfotós készítette.

A déli repülőmókus vagy asszapán Észak-Amerika keleti felén Kanadától Mexikóig megtalálható mókuszaj. Ott lelhető fel, ahol a mókus magas fákból álló tűlevelű, lombos vagy vegyes erdőt talál. Az ember közelségét is jól tűri. A repülőmókus nagy pontossággal kormányoz a levegőben. Az elrugaszkodás előtt felméri a cél irányát és távolságát. Ezután szétterpesztett végtagokkal, kifeszülő bőrvitorlával elugrik, és siklani kezd a fák között. Közvetlenül a landolás előtt felcsapja a farkát, ezáltal a teste gyakorlatilag függőleges helyzetbe kerül, és mind a négy mancsával megkapaszkodik a fatörzsben. A mókus a csuklóján elhelyezkedő rövid tüskék segítségével változtatja a bőrvitorla formáját és feszítettségét. Ezáltal minden oldalról képes fokozni, illetve csökkenteni a felhajtóerőt, s így röptét pontosan tudja irányítani.

A déli repülőmókuszokról készült fényképeket Kim Taylor készítette. A természetfotós bámulatos fotósorozata az állatok mozgását mutatja be. Speciális technikával készíti a fényképeit.

A Pókember-gyík

A Mwanza agama egy lapos fejű gyík, amely Tanzániában, Ruandában és Kenyában él. A gyík érdekessége, hogy kísértetiesen hasonlít a Marvel egyik szuperhőisére, Pókemberre. A mozifilm megjelenése után az állatkereskedéseket megrohmozták a rajongók, hogy új, egzotikus házi kedvencet vásároljanak. A gyík teste vörös, lila és kék színekben pompázik. Képes változtatni a színét, az élénkpiros-kék hímek barnává válnak estére, vagy ha megijednek valamitől. Minden gyík kinézete egyedi, ez a sokszínűség csak a hím populációra jellemző, a nőstény egyedek mindig barna színűek. A szabadon élő gyíkok általában sziklákon sütkéreznek.

A Pókember-gyík egyébként kiváló házi kedvenc. Ha megfelelő körülmények között tartják, és sokat foglalkoznak vele, szelíd lesz. A terráriumukat fűtéssel is fel kell szerelni, mert a meleg afrikai éghajlathoz szoktak. Rovarokkal, tücskökkel és férgekkel táplálkoznak. Pókhálót dobni nem tud, mint a Pókember, de gyakran fut két lábon, és a szuperhőshöz hasonlóan fel tud szaladni a függőleges falon is.

A fakúszó kenguruk

Ausztrália bizonyos tájain a kenguruk fán lakó életmódra tértek át, ugrálás helyett mászáshoz és járáshoz alkalmazkodott a lábuk. A fakúszó kenguruk tíz faja Új-Guineában is meghonosodott. A fakúszó kenguruk vagy kúszókenguruk Új-Guinea hegy- és síkvidéki erdeiben, valamint a York-foki-félszigeten Északkelet-Ausztráliában is megtalálhatók. Az utóbbi évek erdőirtásai miatt sok fakúszó kengurufaj állománya csökkent. A fakúszó kenguruk fej és törzs közötti hossza 52-90 centiméter, farkhossza 42-94 centiméter és testtömege 4 és 18 kilogramm között van. Bundájuk színezete fajtól függően sokféle lehet. Mellső lábuk vastag és izmos, majdnem olyan hosszú, mint a hátsó láb.

Mászáskor a két hátsó láb egymástól függetlenül mozog. A lábfejeiken durva, párnaszerű talpgumók és mozgékony ujjak vannak. A karmok görbék, hogy az állatok át tudják kulcsolni az ágakat, és fel tudjanak mászni a fatörzseken. A fark egyes fajok esetében hosszabb a törzsnél. Az egyensúlyozásban és a mászásban nyújt segítséget. Az állatok éjjel aktívak, magányosan, vagy legfeljebb négytagú csoportokban élnek. Táplálékukat levelek és gyümölcsök alkotják.

RÜGYFAKADÁS

A tökéletes nyári szünet

A tökéletes nyári szünet számomra elérhetetlennek tűnik.

Ebben a szünetben több olyan helyre elutaznék, ahova mindig is el akartam jutni. Elmennék Párizsba, Londonba, Dubaiba, Rióba, Isztambulba és még sok gyönyörű tengerparti városba. Szeretnék beállni önkéntesnek, és olyasmiket csinálni, mint például az újságkiadás, kutyasétáltatás, segíteni az időseknek – így nem lenne időm unatkozni. Persze otthon is segítenék, de még így is maradna szabadidőm. Ebben a hibátlan szünetben rengeteget lovagolnék és a barátnőimmel uszodába járnék. Ezt most azért nem tehetem meg, mert jelenleg Péterrévén nincs uszoda. A családommal elmennék Zakhyntosra, megtanulnék szörfözni és búvárkodni.

Ez lenne az én tökéletes nyári szünetem, néhány mondatban összefoglalva. Remélem, egyszer mégis valóra válthatom.

Lengyel Zsanett, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Őszi strófák

Esik az őszi eső Adára.
Köd ereszkedik a tájra.
Költöző madarak repülnek Afrikába.
Szomorúság köszöntött a világra.

Raffai Zsaklina

A levelek sárga színben pompáznak.
A szőlőfürtök lassan megérik.
De hogy ezt megosszam veletek,
E lapra írom nektek, csodának.

Dobrotka Dominik

A gesztenye az őszi gyümölcs.
Szinte mindig esik az eső,
De legalább ér a szőlő.
Az arany őszi ecsetjének a sárga lett a terméke.

Hugyik Renáta

Ősszel nagy a komorság.
Sokat esik az eső.
Ilyenkor csak egy a kötelező:
Gyerekek, ne kerüljétek el az iskolát!

Smit Erik

A gyümölcsök megérik már.
A természet színpompája vár ránk.
Az iskola is elkezdődött, s ezután
Ágyban kell lennünk tíz után.

Dér Ákos

Ősszel az emberek gereblyéznek.
A gyerekek nehéz táskával battyognak az iskolába.
Hazajövet belefutnak egy viharba,
Később talán megfázástól szenvednek.

Dóci Ivett

Ősszel csípősen hűvös az idő,
Emiatt gyakori a betegség.
Ilyenkor tudjuk igazán, mit jelent az egészség!
Tudom már, az iskola is gyors léptekkel jó.

Katona Corine

Ősszel sokszor elered az eső,
S hallom a szél susogását,
Tájaink kopasz fainak szuszogását;
Ilyenkor kerül elő az esernyő.

Pámer Bence

Valamennyien az adai Cseh Károly iskola hetedikesei

Az úrben jártam

Egyszer úgy gondoltam, hogy elmegyek az úrbe, hogy megnézzem, milyen.

Nagyon kíváncsi voltam, hogy miket fogok látni, gondoltam, talán ufókat. Az úrben elmentem több bolygóra. Láttam sok csillagot és aszteroidákat. Én egy úrruhában voltam, ami fehér színű és van sisakja is. Azok a földönkívüliek, amelyekkel találkoztam, furák és viccesek voltak.

Az egyik úrlény megkérdezte, hogy ki vagyok én. Én azt mondtam, Márk vagyok. Még háromszor megkérdezte, hogy ki vagyok, én háromszor mondtam neki, hogy Márk vagyok, és azt mondta: „Jó! Jó!” Utána elköszöntem, és hazamentem. Nagyon tetszett az úr.

Toldi Márk, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Beköltözött az ősz

Amikor beköltözött az ősz,
Iskolába megy a sok gyermek.

A földön avartakaró fekszik,
Alatta egy mókus melegszik.

A levelek elmennek,
S útra kelnek.

A madarak készülnek,
És a hidegnek búcsút intenek.

Mikor e tájat nézem,
A látvány szellőt érzem.

**Szalai Patrícia, 3. osztály,
Miroslav Antić iskola, Palics**

Pipi

Van nekem egy papagájom,
Rátaláltam még a nyáron.
A házam előtt ült az ágon,
Pedig nem él ő e tájon.

Kinyújtottam mindkét kezem,
Rászállott, és hálás nekem.
Megmentettem az életét,
És most élvezem az énekét.

**Tokodi Krisztián, 6. osztály,
József Attila iskola, Újvidék**

Ihász Lilla, szabadkai tanuló rajza

Családom – fogalmazásíró pályázat

Az én nevem Kazinczy Beáta. A családom öt tagból áll. Van két fűtestvérem, Krisztián és Trisztán. Anyukám Beáta, apukám pedig Trisztán.

Mivel öten vagyunk, a ház szinte mindig örjög a lármától. Édesanyám negyven éves, apukám negyvenhárom, az idősebb bátyám tizenhármas, Kriszti meg tizenhat. Anyukám fiatalos és sportos alkantú. Sokat sétálunk együtt. A főztjei finomak, sokszor sütünk sütiket is. Apukám összes hajú, de sohasem öregedő ember, legalábbis azt mondja. Kedvenc időtöltése a horgászás. A locsolkodás idején rengeteg csillogó tojást festünk. Mindenszentekkor éjszaka faragunk nagyon precizen tököket. A bátyáim középiskolába járnak. Mindig azon jár az eszük, hogy miképpen tolnak ki velem. Van egy kötődék, amelynek a neve Pletex. Elsős koromban gyakran kértem apukám, testvéreim segítségét a matematikával kapcsolatban. Egyszer megkértem a fiatalabbik batusomat, Kriszti, hogy magyarázza el a matekot. Én a szavaiból egy kukkot sem értettem. Újból és újból kértem, hogy ez így nem jó, máshogy kell elmagyaráznia. Neki elfogyott a türelme, és nevetni, csúfolni kezdett, mire én a titokban kihagyozott ceruzát felindulásból a kezébe döftem. Nagyon megharagudott rám. Ezt azóta már nagyon megbántam. Általában így végződnék az összetűzéseink. Azonban most ő járt pórul. Ha bemegyek Trisztán szobájába, és ő ezt nem szeretné, akkor mindig ez történik:

– Tűnés, kifelé! Hogy gondold ezt? Menj ki, vagy kiraklak! – mondja Tisztán.

Ha öt másodpercen belül nem megyek ki a szobájából, akkor a lábaimnál fogva kihajít. Esténként a nappaliban nézzük a televíziót, de mire összeterem a családot, addigra aludnunk kell. Ha nekem lesz családom, két gyereket és egy kevésbé forgalmas utcában lévő szép nagy házat szeretnék. Hogy ez teljesülni fog-e azt nem tudom.

A bátyáim nemsokára egyetemre mennek. Biztos nagyon fognak hiányozni, akármilyen ravaszak is. El sem tudom képzelni nélkülük az életem.

Kazinczy Beáta, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Szerettem volna elmenni egy szilveszteri buliba. Anyuékat egyszerűen nem tudtam rábeszélni, hogy elengedjenek. Pedig tényleg jó vagyok otthon. Segíték, amiben csak tudok.

Egyszer anyu jött a szobámba:

– Rendben, megbeszéljük apáddal. Elmehetsz, de kettőre itthon akarunk látni! – mondta szigorúan.

– Oké, oké, oké! Itthon leszek – ugráltam örömben.

– Még valami – mondta.

– Igen? – Itt már tudtam, hogy lesz valami, aminek nem fogok örülni.

– Tudom, hogy szerinted az „ciki” – mutatott idézőjeleket az ujjával a levegőbe –, de a bátyád mellett kell lenned végig!

– Mi van? – kicsit kiakadtam, hogy azt akarja, hogy azon a szilveszteri bulin, ahol azzal a fiúval fogok találkozni, aki régóta tetszik, az undok bátyám álljon mellettem, mint egy testőr!

– Lehet, hogy igazságtalannak érzed...

– Lehet?! – szakítottam félbe. – Te azt akarod, hogy Csabi örködjön mellettem?!

– Nem, dehogyis, csak...

– Csak mi?? – szakítottam félbe a mondanóját újra. – Azt akarod, hogy mindkettőnk szilveszterét elrontsd?! Csabi sosem akart velem bulizni! Most sem fog!

– De fog!

– Anyu nem vagyok már kisbaba, tudok vigyázni magamra!

– Tudod, nem szép, mikor egy lány részeg...

– Te azt akarod nekem mondani, hogy nem bízol meg bennem?!

– Nem az a gond...

– Akkor mi?

– Az, hogy féltünk – mondta higgadtan, amitől én csak még jobban felhúztam magam.

– Anyu, tudod jól, hogy nem szoktam inni! Még a papa szülinapján is alig ittam meg a poharamból a likórt! És amúgy is! Jobban szeretem kinevetni a részegeket, mint háynyi egész este, mert tizenegykor már tökrészeg vagyok!

– Jó, ez igaz.

– Örülök, hogy felfogtad! – mondtam gúnyosan.

– Rendben, de akkor a bátyád elvisz, és el is megy érted. Nem engedek többet.

– Rendben – mondtam elégedetten, ugyanis eszem ágában sem volt hazáig gyalogolni.

– Akkor megbeszéljük.

– Igen – mondtam unottan.

– De ne igyál szeszes italt! Megértetted?!

– Persze, nem iszom semmit, nem szoktam.

– Oké, akkor megyek.

– Oké.

– De nem fogsz nagyon kiöltözni, ugye? – nézett vissza az ajtóból.

– Nem, csak egy egyszerű farmerben és egy pólóban fogok menni – mosolyogtam, mert tudtam, hogy nagyon nem szereti azokat a lányokat, akik fenéig érő szoknyában járnak mindenhol. Szerencsére én nem vagyok olyan.

– Rendben. Jó szórakozást! – mosolygott vissza rám. – De segítesz holnap kalácsot sütni, ugye?

– Persze!

És segítettem is neki. Azóta is mindig együtt sütünk.

Hencsár Dorottya, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Az én családom kedves, szerető, jószívű és örülök, hogy teljes.

Az anyukám neve Simon Bajjusz Rita és negyvenhárom éves. A haja fekete, göndör és közepes hosszúságú. A szeme barna, közép-magas és szereti a fekete színt. Meg szokta kérdezni:

– Mi volt az iskolában?

– Semmi különös, de jó volt.

– Osztályzatot kaptál?

– Igen. Ötöst.

Apukámat Simon Istvánnak hívják, és ő is negyvenhárom éves. Nem sportos ember, a haja ősz, a szeme szürkészöld, közép-magas és kövér. Ő tetovál. Szeret délutánoként pihenni vagy aludni, ha van rá elég ideje. Ő is szokott kérdegetni, amikor hazaérek. A testvérem neve Simon Petra. Ő tizenhármas éves. A haja fekete, göndör és közép-hosszúságú. A szeme barna, közép-magas és testes. Szereti megsétáltatni a kutyákat, és imádja a finom ételeket. Ő most Kaposvárra jár egyetemre. Engem Dórának hívnak, és tizenegy éves vagyok. Járok pingpongra. Szeretem a családom. Tetszik, hogy segítenek, ha valamit nem tudok, és hogy anyu jól főz. Apu, ha valami elromlik, meg tudja javítani. A testvéremmel pedig megértjük egymást, ezért szeretem.

Elképzelttem a jövőbeli családomat. Lesz egy férjem, aki jól fog főzni, mindent meg tud majd javítani, és szereti az állatokat. Egy-két gyerekünk lesz, ügyesek és okosak, szintén állatbarátok.

Remélem, a szüleim még sokáig élnek, és így még sok éven át teljes lesz a család.

Simon Dóra, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az én családom négy tagú. Mindennap korán kelek, mert megyek az iskolába. Apukám hatkor kel, mivel munka előtt megeteti az állatokat. Anyukám délelőtt finom ebédet főz nekünk, délután pedig dolgozik a boltban. A testvérem három évvel idősebb nálam, és Nikinek hívják. Szabadidőnkben sokat játszunk, de néha össze is veszünk. Én az estét szeretem a legjobban, mert ilyenkor mindenki otthon van. Megvacsorázunk, tévézünk, számítógépezünk, és beszélgetünk. Nagyon szeretem a családom, mert mindenben számíthatok rájuk.

RÜGYFAKADÁS

Az osztályban tizennégyen vagyunk

Az iskolám egy forgalmas út mellett található.

A falai kissé kopottak, és tele van graffitikkel. Mellette áll a posta, fehér falai visszhangzanak a galambok turbékolásától. Amint belépünk a kapun, az igen tágas udvarban gyerekzsivajban találjuk magunkat. A barátaink csillogó szeme pislog vissza ránk. Felmegyünk a lépcsőn, s pár perc múlva jön a tanárnő, beülünk az órára, már kezdődik is a csevegés a bal sarokban. A tanárnő egyszer, kétszer és már háromszor szölt ránk, de a csevegés tovább folytatódik. A tanárnő már nagyon türelmetlen, és a naplóval egy nagyot csap az asztalra, a bociszemek nagyokat pislognak. Innentől kezdve figyelünk. A tanárnő befejezi a mondanivalóját, pár perc múlva a csengő is megszólal. Mindenki gépdörgőssé válik, pár perc múlva a csengő is megszólal. Mindenki gépdörgőssé válik, pár perc múlva a csengő is megszólal. Mindenki gépdörgőssé válik, pár perc múlva a csengő is megszólal.

Szeretem az osztálytársaimat, szeretek ebbe az iskolába járni, és a barátaim gyönyörű mosolyát nézni.

Kovács Afrodita, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Újból az iskolapadban

Megint eltelt egy év. Tavaly szeptember elsején még alig hittük el, hogy hatodikosok lettünk, most pedig már érett, felelősségteljes hetedikesekként léptük át a csengőszó után az iskola küszöbét.

Újra nehéz lett a táskánk. Megint tanulni kell napról napra, igaz, most többet, és jobban kell teljesítenünk. Vannak, akik visszasírják a homokos tengerpartot, az egésznapos lustálkodást, viszont vannak, akik már várták a sulit. A teendőink is jócskán megsaporodtak. Mi fogjuk ballagtatni az iskola nyolcadikosait. Díszíteni kell majd az osztálytermünket, a tornatermet, az előcsarnokot és egy kis műsort készíteni. A tantárgyaink is többen lettek, és változtak is. Az osztályunk is változott: egy tanuló végleg elköltözött külföldre. Még mindig vannak közöttünk mókamesterek, akik lazán veszik a tanulást, mások szorgalmasak, de mindenki tehetséges valamiben. A hetedik sem lesz könnyű, de a nyolcadik még nehezebb lesz. Gimnáziumot választani, vagy középiskolát, bémálkozni, ballagni, kísérettségi vizsgát tenni, ez még a jövő.

Sok terv, feladat, megmérettetés és rengeteg kitartás. Ez vár ránk. HAJRÁ HETEDIKESEK!

Nyilas Sára, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Levelt írtam Tom Sawyernek

Kedves Tom Sawyer!

Muszáj volt írnom neked egy levelet, mert már nagyon hiányzol nekem.

Az utóbbi pár napban felpörgött az életem, versenyekre járok, és ezért alig jut időm a tanulásra. Mivel csak ez a napom szabad, és már befejeztem a tanulást, úgy gondoltam, írok neked egy levelet. Kaptam egy kiskutyát, amely rólad kapta a nevét. A neve Tom. Amikor csak kimondom a nevét, rád gondolok, és eszembe jut az a sok emlék, amit veled szereztem. Sok új barátom lett, de egyikük sem hozzád hasonló. Remélem, hogy még látni foglak. Ami manapság történt velem az az, hogy ötöst kaptam a magyar dolgozatra, aminek a címe: Levelt írtam jó barátomnak. Ez a cím nagyon elgondolkodtatott, hogy kiről is írjak, mert volt sok választási lehetőségem. Én téged választottalak. Te nekem olyan vagy, mintha a bátyám lennél.

A legjobb barátnóm kiköltözött Franciaországba. Nagyon hiányzik, sajnos mindíg csak azok mennek el, akiket nagyon szeretek. Úgy

Kedves Pajtások!

Még nem érkeztek meg a gyermekheti programokról szóló beszámolóitok, de biztosak vagyunk benne, jól telt a múlt hét a legtöbb helyen. Az iskolákban ilyenkor több a különleges esemény, talán majd élménybeszámolót is küldöttek a Rügyfakadásnak.

Horgosról rajzokat hozott ezen a héten a postás! Igazi meglepetésként hatott, hiszen általában fogalmazások érkeznek. Szó mi szó: Szabó Kinga és Szabó Franciska az **Október 10-e iskola** ötödikes és hetedikesei küldték be tehetségéről áruklódó rajzaikat.

A **gunarasi Dózsa György iskola** hetedikesei: Faragó Fanni, Kocsis Krisztina, Tóth Boglárka, Menda Bence, és hatodikosai: Posztós Nikolett, valamint Fontányi Réka a család témájára meghirdetett pályázatunkra jelentkeztek.

Az **adai Cseh Károly iskola** tanulói már a házi olvasmányoknál, mesefeldolgozásoknál, élménybeszámolóknál tartanak, mivel ilyen jellegű írásokat küldtek. Egy-egy kimagasló alkotás érkezett a hatodik osztályból: Kubina Moll, Hajagos Norbert, Bognár Ivett, Klima Döniz tollából, a hetedikesek közül: Könyves Fanni, Muzslai Anikó, a nyolcadikosok közül: Nagy Viola, Deisinger Dávid, Koliger Maxwell, Hanák Adél munkáját olvashattuk. Egyidejűleg tekintélyes számú fogalmazást is csatoltak a Volt egyszer egy család pályázatunkra, munkáikkal a következő hetekben találkozhattok rovatunkban.

Jó olvasást!

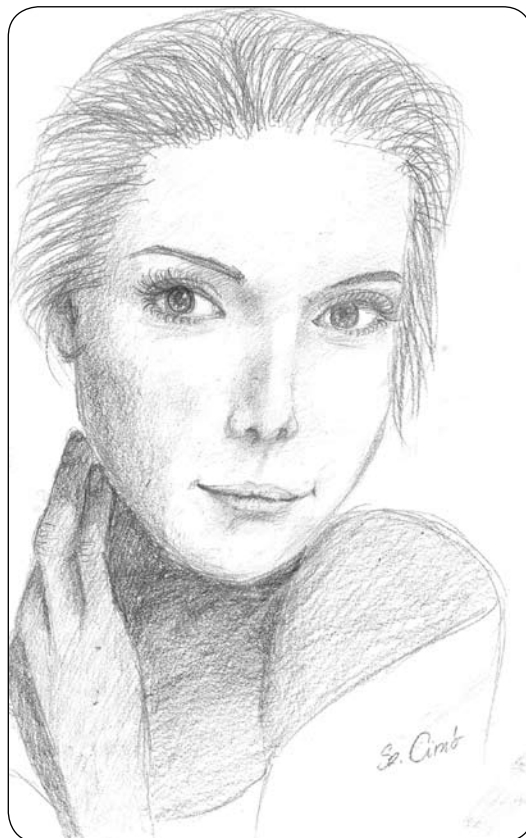
Nagy Magdolna

érezem, egyedül maradtam. Csak Tom, a kiskutyám maradt itt nekem. Anyunak a munka miatt ki kellett utaznia Kínába három hónapra. Most egy dada vigyáz rám, akit Rozinak hívnak, ő is nagyon kedves, de azért mégis hiányzik anya. Holnap lesz az első balettórám. Mindenki azt mondja, hogy szigorú a tanárnő. Rozi már tegnap megvette a balett felszerelésemet.

Most mennem kell, remélem, hamar megkapod a levelet. Várom a válaszod, kíváncsi vagyok, veled mi történt, amióta elváltak útjaink.

Üdvözlettel Szimóna

Mészáros Szimóna, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Szabó Franciska horgosi tanuló rajza

Tüsszentős mese

Neszepisze, a csíkos malacka egyszer nagyon megnáthásodott. Harkály doktor azt mondta, hogy gőzölje kamillatea felett az orrát, és egy hétig ne pancsoljon pocsolójában. Búsult is szegény, és szörnyen anatókozott egymagában a százéves tölgyfa árnyékában, amíg a többi vadmalac vígan dagonyázott. Befogta a fülét, hogy ne is hallja boldog visítozásukat. Aztán egyszer csak pompás ötlete támadt. Legalábbis ő annak tartotta, amikor elhatározta, hogy elmegy vendégségbe. Végiglátogatja a pajtásait, akiket már régóta nem látott: legelőször a bumfordi mackót. A mackó éppen erdei hangversenyre készült, és szorgalmasan gyakorolt egy trombitán odabent a barlangjában, mert a falak ott csodálatosan visszhangzottak.

– Bújj be! – brummantott kurtán, amikor meghallotta a kopogtatást két trombitaszó között. Bezzeg meglepődött, amikor a malacot meglátta.

– Nini, hát te nem dagonyázol?

– Nem, mert dagyon dáthás vagyok! – szortyogott Neszepisze, és hogy még jobban bebizonyítsa, hatalmasat tüsszentett, egyenesen bele a trombitatölcsérbe.

– Gondoltam, dagyon fogsz örülni, ha beglátogatlak!

– De én most éppen gyakorolok – lépett hátra a boc. – Vasárnap lesz a hangverseny; odáig már nincs sok időm.

– Ó, csak gyakorolj tovább nyugodtan, én majd hallgatom! Happii... Sőt, ha elfáradsz, fújom helyetted.

– Még mit nem! – mondta mérgesen a mackó. – Különb is hűvös a barlangom. Jobban tennéd, ha kiülnél a napra.

– Dehogyan ülsz! – erősködött malacka. – Hiszen mondom, hogy látogatóba jöttem hozzád!... Happii!

A bumfordi mackó akkorát fújt a trombitába, hogy a sarokban lengő pókháló háromszor megcsavarodott.

– Akkor hát én megyek ki gyakorolni – mondta, és már vitte is kifelé a hangszerét.

Malacka megsértődött.

– Nahát, milyen barátságtalan vagy! Tud meg, hogy többé be sem teszem hozzád a lábamat! Tovább is ment mindjárt, Nyuszókához.

Nyuszóka éppen káposztát rakott el télire egy nagy hordóba, amikor Neszepisze betoppant hozzá.

– Szia, Nyuszóka! Eljöttem hozzád látogatóba.

– Szép, hogy eszedbe jutottam, de látod, éppen igen nagy munkában vagyok.

– Majd én segítek neked. Happii...

– Mi az? Megfáztál?

– Dagyon dáthás vagyok! – düllesztette ki büszkén a mellét Neszepisze, és akkorát szívott az orrán, hogy egy elefántnak is dicsőségére vált volna. Kis csülkét sebtében végig

is húzta az orra alatt, aztán már nyúlt volna a káposztalevelek után, de Nyuszóka hirtelen a körmére koppintott egy fakanállal:

– Ohó, barátocskám, az ilyen segítségből nem kérek!

– No, nézd csak, milyen irigy vagy! – kapta vissza a csülkét Neszepisze.

– Nem élek én káposztával! – Egészen másról van szó... – kezdte Nyuszóka, de a kismalac ismét hatalmasat tüsszentett, egyenesen a szeme közé, aztán anélkül, hogy megvárta volna, mit mond, sarkon fordult és usgyi!...

– Elmegyek Sünihez – gondolta. Régen láttam, és ő biztosan örül majd nekem. Süni éppen csomagolt.

– Elutazol? – kérdezte csalódottan Neszepisze.

– Igen, holnap reggel indulok Tüskésföldvára süntáborba! – felelte Süni, és apró gombszemei örömtől ragyogtak.

– Minden kész, már csak egy igazolás kell Harkály doktortól, hogy egészséges vagyok.

– Minek az? – csodálkozott a malac.

– Mert aki beteg, nem nyaralhat együtt a többiekkel. Hanem teveled mi van? Olyan furcsán szöröcsögsz!

Süni azonban nem nevetett, hanem kisé ijedt képet vágott.

– Ugye, neked még sohasem volt ekkora dáthád? – kérdezte Neszepisze.

– Nem, de nem is kívánom, hogy legyen. Kérlek, eredj haza!

– Hát már te is ilyen utálatos vagy? Nem is örülsz nekem?

– Aki beteg, annak otthon a helye.

– A dátha nem betegség, az csak dátha! Kérdezz meg akárkit!

– Mégsem szeretném elkapni tőled, éppen a nyaralásom előtt.

– Nem is adom oda, tudd meg! Haappci... És mátol fogva nem köszönök neked! – húzta fel kivörösödött orrát a kismalac. Mélységesen megbántva fordított hátát a sünnnek. Most már hová menjen? Leült a tisztáson egy lapos kőre, és elkezdte magát rettentően sajnálni. Még a könnye is kicsordult.

– Hát téged ki bántott? – szaladt oda hozzá Mókuska.

– Bindenki! – bögte el magát Neszepisze, és elmesélte balul sikerült látogatásait. A végén tüsszentett rá akkorát, hogy Mókuska is jobbnak látta gyorsan visszakapaszkodni a faágra. Onnan, tisztos távolságból szólt le újra:

– Igazuk volt a pajtásaidnak.

– Én nem csináltam semmi rosszat!

– Tapintatlan voltál. Az ilyen viselkedést így nevezik.

– Akárhogy nevezik, én azt mondom, hogy nem igazi barát az, akinek náthásan nem kell a pajtása!

– Az sem igazi barát, aki nem kíméli meg a másikat!

Szó szót követett, feleseltek, veszekedtek, és talán még most is folytatnák, ha a malackának nem támad ismét egy pompás ötlete. Döntsön valaki más!... Például te!... És akkor az lesz ennek a mesének a vége.

Fésűs Éva

Munk Artúr

Hinterland

(Részlet)

INDULÁS

– Éljen a háború!...

Porváros rosszul világított utcái lelkes kiáltásoktól visszhangzottak.

Füledt, fojtós júliusi éjszaka levegője nehezedett az aszfaltos főutcára. Az emeletes házak, a nedves aszfalt, egymással versenyezve, gyilkos meleget leheltek ki.

A háziezred piros parolis bakái virágosan, lobogósan vonultak a pályaudvar felé. A katonazenekar az ezred indulóját játszotta. A négyes sorok mellett batyus civilek, lányok, asszonyok, gyerekek lépkedtek.

A Nagy-kávéház előtt pattogó cigányzene szólt. A kövér cigányprímás szakadásig húzta a lelkesítő nótákat. A fáradt fényű ívlámpák körül éjjeli lepkék milliói sütkéreztek örült keringésben. Boros, szédült, olajos bőrű nyárspolgárok magasra tartott poharakkal éltették a hadsereget és a háborút. A cigányok buzgó tussal feleltek az éljenzésre.

A kávéház éjszakai vendégei diadalmas mámorban úsztak.

A főtér ablakaiban borzas hajú női fejek jelentek meg, idős asszonyok, cselédlányok kendőket lobogtattak.

– Éljen a hadsereg!... Éljen a háború!... – kiáltotta egy ősz hajú úriember az egyik erkélyről.

A nehéz katonabakancsok koppanása túlharsogta az éljenzést, a nagydob dörgését, a zenekar indulóját. A cigányzenekar a Rákóczi-indulót húzta. A kontrás teljesen megfélemezte a tányérozásról... A részeg vendégek összecsókolóztak.

Az ezred lomha, keményen csattanó lépésekkel közeledett a pályaudvar felé. A katonákat kísérő asszonygyűrű szorosabbra fonódott, a csomagok alatt roskadozó kisézők a katonák közé furakodtak.

Az ezred zenekara befejezte indulóját, az üzemet átvették a patkók, fegyverek és kulcsok koppanásai. Halk sikolyok, feltörő sírás, vihánolás, kitörő kacaj és káromkodás hangzott a tömött sorokból.

A menet végén bandukoló géppuskás kaplár még egy utolsó nótába fogott:

*Nincsen párja, hogy is volna párja
A standbeli, porvárosi bakának...*

Az állomáson álmos képű, véres szemű forgalmi tiszt magyarózott a tábori egyenruhás törzstisztnak. Fezsés vigyázásban állott előtte. A forgalmi tiszt fájó pillantásokat lövellt a hölgyek felé, azok ügyet se vetettek rá. A csapattiszti uniformissal nem veheti fel a versenyt, a vasutas-egyenruhának csak békében van keletje.

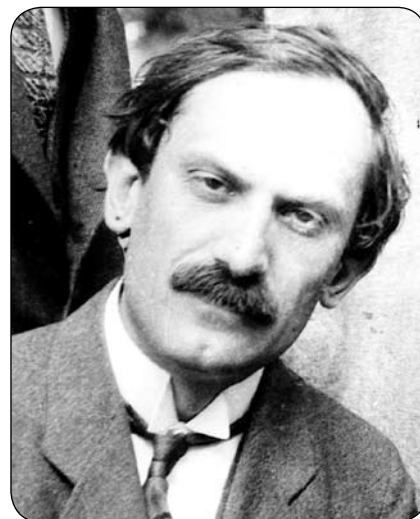
A törzstiszt harsány parancsokat osztott, amikor előtte termett a vasúti vendéglő eszelős mosogatószolgája, a vörös képű

Babits Mihály

Játszottam a kezével

*Még most is látom a kezét
hogyan ágazott az ujsa szét,
oly szelíden, mint ágtól ág
vagy halkán elvél őt barát,
kik váltan is segítgetik
egymást egy messze életig.
Még egyre látom csöpp kezét:
ugy dolgozott mint csöppke gép
a himzőtűvel vánkosán:
tündérfogócska – igazán –
s hogy gyenge ujját meg ne szurja,
arany gyűszűt viselt az ujsa.
Ő álmodom már csöpp kezét
kerek a halma, völgye szép:
a völgye selyem, halma bársony:
ő gyönyörű táj! ő csodás hon!
Ott jártak szomjas ajkaim:
arany homokon beduin!
Nem vágy, nem álom, nem emlék:
jaj milyen rég volt az a nemrég!*

*Tíz gyenge ága nyult felém
és én izenkint tördelém:
ő arany ágak arany íze,
arany fa arany ízű méze!
Hát a köröm, a kis köröm!
Mennyi szépség, mily öröm:
üveges kép selyemkeretbe,
melyre a hajnal van lefestve
vagy rózsarc egy gyenge testen.
Mert tündértest a kicsi kéz
mely rózsás-meztelen igéz
bús a hely hol összeömlék ága
mint csöpp csipő hajlása drága
vagy ujsa láb és íze térd
s akkor hogy arca hol? ne kérdd
mert tündértest a kicsi kéz
mely arca nélkül is egész.
Még egyre álmodom vele:
ő hogy oly messze közele*

*s hogy minden e világon itt
furcsa szirtékbe ütközik!
Csak egyszer lenne még enyém
s kedvemre csókkal önteném
szívesen halnék azután
nagyobb örömmel ontanám
kis ujjáért a csobogó vért,
mint száz királyért, lobogóért!*

Szepi. Keményen leszalutált, azután torkaszakadtából ordította:

– Éljen a hadsereg! Éljen Ferenc Jóska!

Hatalmas, puffedt szederjes mancsait a törzstiszt felé nyújtotta. Szepi fején félreca-pott, bokrétás piros huszársapka volt, szenny-es, mosogatóvíz-szagú köténye előtt egy rossz seprűt szorongatott.

– Éljen a háború – kiáltotta dülöngve, és a katonák felé indult.

A legénységet virágokkal díszített marhakocsikba tuszkolták. A tiszték még a peronon búcsúzkodtak.

Az egyik sarokban Stein Mór kereskedő szorongatta hadnagy fia kezét. A hatalmas termetű, széles vállú, szemüveges, kissé elhízott tiszt mellett szinte elveszett az apja. Mellettük fekete ruhában állt a könnyező anya.

– Csak vigyázz magadra, Leókám – siránkozott a jóságos arcú öregasszony, és tarka zsebkendőjével gyakran nyúlt az orrához.

Leo megsimogatja anyja kezét, szemét a mellette álló hölgyeken jártatta. A kifestett arcú hölgyek nagyokat kacagtak. Az egyik leány Leó mellé lépett, és piros rózsát tűzött a mellére, aztán szó nélkül tovább bokázott.

– Nagyon vigyázz magadra fiam – ismételte újból a mama.

– Ne sírjon, anyám, ne sírjon... Elég volt... Rosszak a szemei... – mondta a hadnagy könnyörögve, szégyenkezve.

– Egyetlen fiamat viszik a csatába – nyöszörgött kitartóan az anya, és átölelte a fiút. Kezei a revolvertáskára tévedtek.

– Te jó Isten!... Csak nem revolver ez itt?... Talán csak nem fogsz lövöldözni? Jóságos Isten!...

Nagy István zászlós lépett hozzájuk, boldogságtól sugárzó arccal. A zászlós nyúlánk, magas fiú volt, napsütötte arcán alig pelyhedzett a bajusz.

Széles mosollyal kiáltotta:

– Hé, komám! Hát te itt lógsz? Az alezredes úr köröztet, mint valami szökevény. Laufsritt! Anc-cvaj!

Leó köszönés nélkül rohant el.

– Mit akar a fiamtól, pont a Leótól, az alezredes? – kérdezte aggódó arccal az öreg Stein, s izgatottan simogatta őszes szakállát.

– Hogy mit? Hát Leó ma a Bahninsepconsoffizier. Neki a kocsiknál a helye. Jelen-tést vár az alezredes.

A két öreg tekintete egy pillanatra találkozott. Némán bólongattak. Büszkéek voltak a fiukra, aki ilyen fontos személyiség lett.

Az öreg Stein szólalt meg:

– Ez biztosan valami kitüntetés. Inspekció. Hja, a fiam... Az én fiam...

Steinné hirtelen megragadta Nagy István karját:

– Pista!... maga mindig jó fiú volt. Egy kicsit könnyelmű, de jó fiú. Szerette mindig a fiamat.

– Most is szeretem. Leó derék fiú, csak hogy is mondjam... nem katonának született...

– Arra akartam kérni magát, Pisti, hogy vigyázzon a fiamra... Tudja, ő olyan ügyetlen... jól mondja, nem katonának való... Vigyázzon rá, az istenért, mint a tulajdon két szemére... Így könnyörögök magának... – És összetette két kezét.

– Ne féljen, Stein néni! Egy században vagyunk... vigyázok rá. Majd elébe állok, ha rohamra megyünk... Engem nem sirat senki,

ha meghalok. Sem apám, sem anyám, még a menyasszonyom is elhagyott.

– A Teri? A Virág Teri?

– Az. Nem adja hozzám az anyja. Valami gazdag emberrel akarja összeboronálni. Nem is csodálom... Szegény özvegyasszony.

– Ne mondja...

– Isten neki fakereszt. Legyen boldog! Engem senki sem fog siratni, ha Szerbiában hagyom a fogamat.

– Vigyázni fog Leóra?

– Jobban, mint magamra...

– Vigyázzon, hogy meg ne fázzon... Leó nagyon könnyelmű. Ne igyék hideg vizet, ha melege van...

– Ne féljen, Stein mama! Majd éjjel a szabad ég alatt ráterítem a köpönyegemet.

És már el is tűnt karcsú alakja a nyüzsgő, éljenző, lelkes tömegben.

Pár perc múlva megindult a katonavonat.

Az öreg Steinné remegve hajolt ki a peronkorlát felett. Fején ülő ünnepi, gyöngyös fekete bóbítája félrecazózott. A zsebken-dőjével integetett, kiáltani akart, de valami összeszorította a torkát.

– Éljen a háború! – ordította egy borzas hajú, sánta fiatalember, aki bicegve futott a vonat után.

Leó búcsúzás nélkül ment el a harcérre...

A távozó katonavonat a civilek, asszonyok, suhancok harsány éljenzése mellett gördült ki a pályaudvarról.

Messze hangzott az énekszó:

*Nincsen párja, hogy is volna párja
A standbeli, porvárosi bakának...*

Kórusban kiáltott a tömeg:

– Éljen a háború!

Kedves Olvasó Tanulók!

Az első világháború kitörésének centenáriuma „hívta be” mai rovatunkba **Babits Mihály** (1883–1941) *Játszottam a kezével* című versét, illetve **Munk Artúr** (1886–1955) *Hinterland* című regényének részletét. Mindkettő háborúellenes, az öldöklés, a hatalmasságok (császárok, királyok, cárok) „háborús játéka” ellen foglal állást. **Babits Mihályt** 1915-ben íródott – egyébként: szerelmes – költeménye miatt hazafiatlansággal vádolták meg, s elveszítette tanári állását. **Munk Artúr** regénye 1933-ban jelent meg – nem véletlenül, hiszen szerzője érzekelte az újabb militáns erők mozgását. **Munk Artúr** nagyon érdekes személyisége irodalmunknak. Orvos volt. Sok nevezetes kalandot élt át. Többek között azon a Carpathia nevű hajón volt orvos, amely elsőként sietett az elsüllyedt Titanic túlélőinek segítségére. Volt hadifogoly Oroszországban. *Hinterland* című regénye a világháború (vajdasági) háttéréről, szenvedéseiről, félelmeiről és kiábrándultságairól szól. Olvassátok el! Könnyű olvasmány.

Bence Erika

Mi történik mostanában a sztárpárokkal?

Az alábbiakban a bulvárlapok világába evezünk, és megpróbálunk egy-egy sztárpár életébe bekukkantani. Magyarán, utánanézzünk mi történt mostanában egy-egy sztárpárral.

Zajlik körülöttük az élet

Minden kétséget kizárva a bulvárlapok kedvencei a Kim és Kanye páros, azaz Kim Kardashian és Kanye West. Az is igaz, hogy a pár mindent elkövet annak érdekében, hogy a figyelem középpontjába kerüljön. A bulvársajtónak pedig nem kell ennél több. A sztárpár nemrég a párizsi divathéten vett részt, ahol iszonyú nagy cirkusz kerekedett körülöttük, mindenféle tekintetben. Egy divatshow előtt majdnem balhéba is keveredtek, amikor ugyanis megpróbálták megközelíteni a bemutató helyszínét, a tömegeből valaki meghúzta Kim haját. Kim majdnem el is esett a nagy tolongásban. Az elkövető állítólag egy hírhedt riporter volt, aki nemrég Brad Pittel is összehalézott egy bemutatón.

Megtalálták egymást?

Az elmúlt időszakban a bulvár sokat foglalkozott Chris Martin válásával, pont annyit, mit Jennifer Lawrence pucér fotóival. Vajon mi hozza össze a Coldplay frontemberét és Az éhezők viadala főszereplőjét? Nos, állítólag miután Chris Martin tizévnnyi házasság után elvált Gwyneth Paltrow-tól, Jennifer Lawrence mellett keresi a boldogságot. Úgy tudni, az énekest teljesen elbűvölte a színésznő, és ez fordítva sincs másképp. Az éhezők viadala színésznője állítólag arról vallott, hogy már tinédzserkora óta szerette a Coldplayt és Christ, úgyhogy ezzel a kapcsolattal valóra vált egy álma.

Féltékeny a barátnőjére

Úgy tudni, gondban van Big Sean, Ariana Grande barátja, hiszen amióta a fiatal énekesnőnek felfelé ível a karrierje, alig bírja elhessegetni az érdeklődőket a barátnője körül. Egyikük Harry Styles, akivel az énekesnő, megint csak állítólag, pusztán szakmai és baráti viszonyt ápol. Sean mégis féltékeny rá, különösen amióta elkészítették közös számukat, a Just A Little Bit of Your Heartot. A rappert az zavarja leginkább, hogy azóta is állandó kapcsolatban vannak, annak ellenére, hogy már üzent a One Direction tagjának: szálljon le a barátnőjéről.

A családi összetartást hirdetik

Mozivászatra kerül Jay Z és Beyoncé nem rég véget ért közös turnéja, az On The Run, a rendezői szerepet pedig nem más, mint maga a rapper vállalta el. Egy magazin beszámolója szerint a turnéfilmben számos kulisszák mögötti és családi jelenet is látható lesz. Nem véletlenül, hiszen a koncertsorozat összefoglalása mellett a filmnek az is célja, hogy meggyőzze azokat, akik az elmúlt hónapban kételkedtek a kapcsolatukban: a család nagyon is összetart. Korábban ugyanis felröppent Jay Z és Beyoncé válásának híre, de úgy tűnik, még nem ér véget a kapcsolatuk.

Felemás koncertélmények

Mariah Carey tokiói koncertjéről felemás élményekkel távoztak a rajongók. Sokak szerint nem jól sikerült, az énekesnő hangja korántsem olyan, mint korábban. Egyesek úgy gondolják, itt az ideje visszavonulnia, mivel már nem tudja hozni régi formáját, ugyanakkor mások élvezetes koncertről számoltak be. Az énekesnő szívvívója szerint remek volt a műsor fogadtatása. Olyanok is akadnak, akik szerint Mariah egy kicsit gyengébben énekelt ugyan, de ez érthető, hiszen nemrég költözött külön eddigi párjától, Nick Cannontól, akivel 2008-ban keltek egybe, majd ikrek szülei lettek. A kitartó rajongók úgy gondolják, hogy a különválás mindenkit megviselne. Kész csoda már az is, hogy az énekesnő egyáltalán színpadra állt, és ahhoz képest nagyon is jól énekelt. Mariah pedig egyelőre nem adja fel, ázsiai koncertjei után Ausztrália és Új-Zéland felé veszi az irányt.

Kiesett és szomorkodik

Lizzy Pattinson Robert Pattinson nővére, aki keresi a helyét a csillagok közt. E célból nagy reményekkel vágott neki a brit X-Factor-nak. Évek óta énekel, és szerette volna, ha végre a nagyközönség előtt is érvényesül. A mentorházban viszont Simon Cowell úgy döntött, nem viszi magával a lányt az élő show-ba. Később derült ki, hogy Lizzy a meghallgatás idején torokgyulladással küszködött, és habár próbálta kihozni hangjából a maximumot, nem sikerült meggyőznie az X-Faktor atyját arról, hogy színpadon a helye. A műsor elején Lizzy még lelkesen nyilatkozott a terveiről. Azt mondta, tizenöt éves kora óta énekesnő szeretne lenni, de az élet úgy hozta, hogy ezt az álmot félre kellett tennie. Az X-Faktor viszont új lehetőséget adott neki. Hozzátette, nagyon fontos számára, hogy önerőből érvényesüljön, ne azért legyen ismert, mert az öccse egy világsztár.

Zendaya kalapja

A fiatal énekesnő, színésznő, táncos, Zendaya Coleman, a Teen Vogue's Young Hollywood Party-n lepte meg a közönséget a hatalmas kalappal, amelyről mindenkinek Pharrell Williams jutott eszébe. Akárhogyan is, az óriási fejfedő mára már igazi Pharrell-fogalomává vált. A nagyméretű, magasított Westwood-kalapokról manapság akaratlanul is a Happy szerzője ugrik be. A megállapítások szerint viszont dicséretes, hogy egy másik sztár is bevállalta a különös trendi kiegészítőt. Főleg, hogy egy lányról van szó.

Mit hallgat Ed főzés közben?

Ed Sheeran saját elmondása szerint jobban szereti maga elkészíteni az ételeket, ha éppen otthon van, és nem turnézni valahol. Közben pedig szeret zenét hallgatni. Vajon mit hallgat szívesen Ed Sheeran, amíg süt-főz? Nos, erről is vallott egy interjúban. Mint mondta, nagy rajongója Britney Spearsnek, a másik kedvence pedig az N-Dubz, úgyhogy őket hallgatja főzés közben is. Ed Sheeran részletesen kifejtette, hogy megvan neki Britney Spears legismertebb dalait felvonultató válogatása, főzés közben pedig azon is gondolkodott, hogy szívesen írna ő is egy dalt Britney-nek, de az sokkal jobban hasonlítana az Everywhere című slágerre, mint például a frissebb Work Bitch-re.

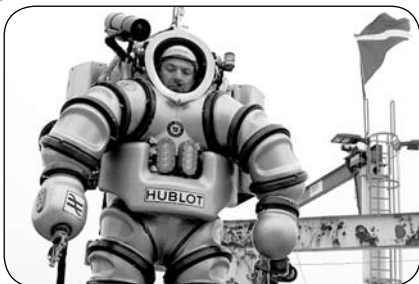
Magyar formatervező sikere

Magyar tervező, a 31 éves **Policsányi István** nyerte meg Szingapúrban az egyik legrangosabb formatervezési díjat, melyet szeptember utolsó napjaiban vett át.

Az ipari formatervezés világában a Red Dot (piros pont) Award jelenti a legrangosabb elismerést. Policsányi István több kategória közül a legnépesebb, a Mobility (mozgásban) fődíját nyerte el. Ebbe az osztályba járművekkel és munkagépekkel lehet nevezni, 2013-ban például az Audi legújabb koncepcióautója és a Volvo teherautóterve volt a díjazott. Különösen értékesé teszi a mostani Best of the Best díjat, hogy ebben a kategóriában nagyon ritkán nyernek vízi járművek, ráadásul közösségi személyszállító hajó még nem kapott soha ilyen elismerést. A képünkön is látható pályamű címe New Voyage Experience Accessible to Everyone (A mindenki számára elérhető új

utazási élmény) egy nyolcvanszemélyes, balatoni közforgalmi hajózásra tervezett vízjármű terve. A forma egyszerre ötvözi a modern gyártástechnológiával elérhető új vonalvezetést, a természettől ellesett formákat és a magyar géphajózás különböző koraiból átvett stíuselemeket. Külsőjét egyszerre ihlette a vízi emlősök áramvonalas teste, a XIX és a XX. század fordulójára jellemző klasszikus magyar vonalvezetés, és az 1950-es és 1960-as évek méltán világsikerű olasz motorcsónakjai. Ezáltal olyan forma alakult ki a tervezés során, ami stabilitást és erőt sugároz, ezzel együtt dinamikus és a jövőbe mutató. A <http://www.red-dot.sg/online-exhibition/> honlapon megbizonyosodhatsz, merre tart a modern formatervezés az élet sok-sok területén. (Ng.hu)

A különleges bűváruha a Toy Storyból ismert Buzz Lightyear karakterének felszerelésére hasonlít

Több mint egy évszázad telt el a bolygók mozgását előrejelző antiküthéri szerkezet megtalálása óta, ám a régészek lelkesedése mit sem csökkent a terület iránt. A szakértők most egy forradalmian új bűváruha segítségével merülnek alá, amely lehetővé teszi, hogy huzamosabb ideig tartózkodjanak a mélyben.

Az antiküthéri szerkezetet egy antik számológépnek, illetve órának tartják a szakemberek. A valószínűsíthetően asztromómiai számolásokra használt „mechanikus számológépre” 1902. május 17-én, negyven méteres mélységben, a Küthéra és Kréta között fekvő Antiküthéra szigete (ma csupán negyvennégyen lakják, az ókor egyik legforgalmasabb tengeri útvonalán fekszik) mellett bukkantak szivacsshalászok.

Kétezer-száz éves a mechanikai csoda

Új bűváruhában kutatnak az ókori számítógép lelőhelyén

Antiküthéra szigete a kalózok egyik támaszpontja volt, egyszer az ifjú Julius Caesart is elfogták, s váltságdíjat követeltek érte. A későbbi imperátor nem felejtette el ifjonti kalandját, s keresztre feszítettette elrablóját

Egy legalább harminc – mások szerint hetven – fogaskerék által működtetett szerkezetet kell elképzelnünk, amely mutatta a Nap, a Hold, valamint az öt bolygószomszédunk mozgását. A naptár tárcsái mozgathatók voltak, így a napév megfelelő negyed-évéhez lehetett igazítani. A kétezer-száz éves szerkezet segítségével jövőbeli vagy múltbeli dátumok megadása után a Vénusz-átvonulást is ki lehetett számolni.

A kutatók szerint a mechanikai csoda valószínűleg Korinthosban készült, s Arkhimédész (i. e. 287–212) tervezte meg, mások szerint Poszeidóniosz görög sztoikus gondolkodó alkothatta. A bronzból készült tárgyon több ezer írásjel és egyéb szimbólum található. Az elülső lemezen lévő tárcsa a görög és az egyiptomi naptárt mutatta, a

hátul lévőek segítségével pedig a Hold mozgásait, s fogyatkozásainak idejét lehetett kiszámítani. A találmány elképesztő precizitással működött. Csak egy példát említve: a Hold ellipszispályája miatt néha gyorsabban mozog az égbolton, ám a szerkezet ezt is figyelembe vette a bolygómozgások előrejelzésénél.

A görög és amerikai régészek most ismét visszatérnek az Antiküthéra szigete melletti hajóroncsához. Munkájukat nagyban megkönnyíti az Exosuit mélytengeri bűváruha, amellyel akár kétszer több időt tölthetnek a tenger mélyén. A Nuytco Research által készített ruha százötven méter mélyen is megállja a helyét, eddig ugyanis a bűvárok legfeljebb hatvan méteres mélységben dolgozhattak biztonságosan.

Testvérek és sztárok

gazán nem számít furcsaságnak, ha egy testvérpár ugyanannak a szenvedélynek hódol, és mindketten egyformán sikeresek. Így van ez a nagyvilágban, és így van ez például Magyarországon is. Az alábbiakban egy testvérpárt mutatunk be, akik a világon a legjobban énekelni szeretnek. Más közös is van bennük, mindkettőjüket a Megasztár tette híressé. Tóth Veráról és Tóth Gabiról van szó, viszont míg Vera inkább a balladák területén érzi magát otthon, addig Gabi a rock hozza lázba. Az alábbiakban a két testvért mutatjuk be, avagy Magyarorszag Tóth-lányait.

Cserhádi Zsuzsára néz fel

Tóth Vera, azaz Tóth Veronika, Tapolcán született 1985. március 3-án. A 2003-as Megasztár győzteseként vált híressé, miután maga mögé utasította Oláh Ibolyát. A Megasztár óta Budapesten él. Egészen kiskora óta énekel. Szülővárosában, Tapolcán rendszeresen fellépett, majd megismerkedett Völler Adél énektanárnővel, ami szinte sorsdöntő is lett számára. Amint lehetősége nyílt rá, 2003-ban, jelentkezett a TV2 tehetségkutatójába, a Megasztár első szériájába, ahol a válogatás után bejutott a legjobb ötven előadó közé, majd Cserhádi Zsuzsa Hamu és gyémánt című slágerével a legjobb tizenkét közé. Minden héten más zenei műfajban bizonyított, végül eljutott az utolsó fordulóiig, amelyben a nézők a show végén megszavazták győztesnek. Karrierje azóta is töretlenül ível felfelé, elismerésre tett szert idősebb, tapasztalt kollégák körében is, akik szívesen lépnek fel vele.

Tóth Vera szólólemezei: Ébren álmodom (2004), Valami más (2006), Tóth Vera (2008), Zene kell nekem (2010). Legnagyobb slágerei: Nem baj, hogy semmi nem jön könnyen, Nem kell valaki másé, Mondd, miért pont ő?, Sorskerék, Csak a zene. Videóklipjei: Bol-

dogtalan, Mondd, miért pont ő?, Nem kell valaki másé, Nem baj, hogy semmi nem jön könnyen, Csillagdal.

Inkább a rockot szereti

Tóth Gabi, azaz Tóth Gabriella szintén Tapolcán született, csakhogy ő 1988. január 17-én. Nővére nyomdokaiba lépve 2004 őszén nekivágott a Megasztár második szériájának. A zsűrinek nem okozott problémát, hogy egy évvel korábban Tóth Vera, Gabi nővére is ugyanabban a műsorban mutatta meg tehetségét. Mint kiderült, Gabi egészen más módon, inkább a rockos vonalat követi. Tóth Gabi végül a harmadik helyezést szerezte meg. Habár nem ő nyert, de a harma-

dik hely elég lett ahhoz, hogy a legjobb nő előadó legyen. Ezáltal pedig elnyerte a 2005 legjobb női hangja címet is. Még ugyanabban az évben megjelent a Fekete virág című debütáló albuma, amelyről két videoklip készült, a Fekete virág és a Vágyom rád. Ezzel egyfajta kliplavina indult meg, Tóth Gabi ugyanis sok videoklipet készített.

A lemezbemutató koncertje 2006-ban volt a Művészetek Palotájában. Az est folyamán a TNT együttes kísérte. 2007-ben megjelent a Szívemet adnám című kislemeze, amelyhez videoklip is készült. Még ebben az évben a Stáb című valóságshow-ban Mark, AFC Tomi és Zimány Linda mellett kapott szerepet. 2008 tavaszán videoklipet forgatott az Érte megérte című dalhoz, amelynek szerzője Kasza Tibor. Tóth Gabi második lemezének számainak 2009-ben kezdték felvenni, közben egy újabb klip készült a Salalla című dalhoz. A következő évben megjelent Tóth Gabi második stúdióalbuma Elég volt! címmel. Ugyanabban az évben a magyar X-Faktor egyik sztárfellépője volt, és a Való Világ 4 főcímdalát jegyezte. 2012-ben a Dal műsorba is jelentkezett, nem sokon múlt, hogy ő képviselje Magyarországot a 2012-es Eurovíziós Dalfesztiválon, hiszen egészen a döntőig jutott a Nem kell végszó című dalával. Tóth Gabi újonnan az X-Faktor egyetlen női tagú mentoraként tevékenykedik. Tavaly Geszti Péterrel, Szikora Róberttel és Alföldi Róberttel, az idén annyi a váltás, hogy Geszti Péter helyére Szűcs Gábor került.

Az első konzervet 1804-ben készítette egy Nicolas Appert nevű úriember. Ő még üvegben tartósította a kedvenc ételeit. A bádoggonzerv ötlete Londonban született meg 1810-ben. Eleinte nem volt népszerű, mert kinyitásához véső és kalapács kellett. (Arról nem szól a hír, hogy mekko-

rak voltak ezek a szerszámok.) Ötven évvel később már – egy amerikai feltalálónak hála – konzervnyitót is lehetett kapni.

Az első postaszolgálat a Perzsa Birodalomban működött több mint kétezer-öttszáz évvel ezelőtt. A módszert átvették a rómaiak is. Jól karbantartott utakon egy napon belül bárhová eljuthatott a császári utasítás. Az első postaládákat az 1600-as évek elején állították elő Angliában. Az

Tudod-e?

első levélkézbesítőket a franciák alkalmazták 1829-től. Az angolok sem maradhattak le az újításokkal: 1838-ban forgalomba hozták az első bélyeget – természetesen Viktória királynő képmásával.

Az első fogkefét Kínában használták az 1500-as években. Hamar eljutott Európába is, de csak a kiváltságosok tudták megfizetni. Egészen a 19. század elejéig minden egyszerű ember megelégedett a fogpiszkálóval.

Palindromok

Legutóbbi számunkban nehéz feladatot adtunk fel, de nem annyira nehezett, hogy ne tudtátok volna többen megfejtetni. Ezért most csupán néhány palindromot (előlről-hátulról ugyanaz olvasható) közlünk. Netán ehhez is értenétek? Küldjétek, ha tudtok, könyvet nyerhettek! (Címünk változatlan: 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., e-mail: szerk@jopajtás.info)

Római fővezér s rézevő fia Mór.
Nem áll ott törött toll, ámen.
Ah, tán nátha?
Szárad a darázs.
Kerek erek.
Goromba rab morog.
A Sári pap írása.
Indul a kutya s a tyúk aludni.
Te pék, láttál képet?
Barbara arab rab.

Múlt heti számunk megfejtéséért a kishegyesi **Papp Tamarát**, az Ady Endre kísérleti iskola ötödikesét jutalmaztuk.

Megfejtés: Alszik, mint a tej./Alszik, mint a bunda. Buta, mint a tök./Buta, mint hat pár rendőrcsizma. Él, mint hal a vízben./Él, mint Marci hevesen. Úgy ért hozzá, mint tyúk az ábécéhez./Úgy ért hozzá, mint hajdú a harangöntéshez. Fizet, mint a katonatiszt./Fizet, mint a köles. Fürge, mint a gyík./Fürge, mint a csík. Iszik, mint a gödény./Iszik, mint a kefekötő. Káromkodik, mint a jég-eső./Káromkodik, mint a kocsis. Ordít, mint a szamár./Ordít, mint a fába szorult fereg. Szorgalmas, mint a hangya./Szorgalmas, mint a méh.

Egyre öregebb a világnépesség

Október az év tizedik hónapja, ilyenkor előkerülnek a melegebb ruhák, rövidülnek a nappalok, mind többet tartózkodunk a lakásban. Megünnepeltük a gyermekhetet, néhány jelentős évfordulót, ám bizonyosan tartogat még érdekességeket ez a hónap. A néphagyomány szerint, ha Vilma napján (tegnap volt, 15-én) fúj a szél, a következő évben bő termés várható, ha október 31-én, Farkas napján pedig hideg van, enyhe lesz a karácsony. Ha a fák levelei sokáig hullanak, az hosszú telet jelent, ha hamar lehullanak, korai hideget és a következő esztendőre bőséges termést jelent.

Az október a gyerekek és az idősek hónapja. Gondoltátok volna, hogy a világ lakossága folyamatosan öregszik? A hatvan év felettiiek 55%-a él jelenleg a fejlődő országokban, Afrikában, Ázsiában, Közép-Amerikában. 2015-re a világ lakosságának 70%-a idős ember lesz.

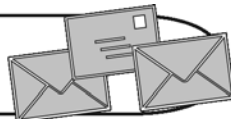
Koros emberek a ti nagymamáitok, nagypapáitok is. Sokat tapasztaltak, szavaik, történeteik nektek olykor mesésnek, olykor hihetetlennek tűnnek, néha vitatkoztok is velük.

A hét napjai

Gondolkoztál-e már azon, honnan erednek a hét napjait jelölő szavaink? Melyik származik más nyelvből, melyik eredetileg magyar szó?

A hétfő szó két részből tevődött össze: hét és fő. A fő szónak valamikor eleje, kezdete jelentése is volt, tehát ez a hét első napja. Igazolja ezt az értelmezést a következő nap, a kedd neve is. A kedd ugyanis alakilag nem más, mint ketted, jelentése pedig mai nyelven: második.

A többi négy nap neve szláv eredetű. A szerda eredeti szláv nyelvi jelentése: középnap. A csütörtöké negyedik nap, a pénteké ötödik nap. A szombat tulajdonképpen a héber sabbath szóra vezethető vissza, a magyarba azonban szintén valamelyik szláv nyelvből került át. A vasárnap szó eredeti jelentése a vásár napja vagy vásári nap, azaz az a nap, amikor a vásárokat tartották.

Győrben

Az idén a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör táncosaival úgy döntöttünk, hogy elég teszünk a meghívásnak, és elmegyünk Győrbe a Pálinkafesztiválra. Szeptember 19-én reggel hatkor indult a buszunk. Öt óra múlva már Győr utcáin keringtünk, miközben gyönyörködtünk a városban.

Első utunk egy étterembe vezetett, ahol teleehettük magunkat, majd egy próbaterembe mentünk. Nos, igen. Teli hassal kellett táncolnunk és énekelnünk, az ottani korunkbeli táncosokkal. Ők voltak a szállásadóink is, így ott a beosztást is egyeztetettük. Onnan az iskolába vezettek minket, ahol kipakoltunk a buszból, és vártuk, hogy jöjjenek értünk. Már ott vártak minket, de persze nem ismertük fel egymást. Nem kellett messzire mennünk, mivel a házuk az út másik oldalán volt.

– Két lányom van, gondolom már rájöttek. Szilvi és Móni – mesélte útközben Marika néni.

Megérkeztünk. A csomagjainkat segítettek felvinni a szobánkba. Beszélgettünk, majd hagytak minket pihenni. Később Emesével, a barátnőmmel izgatottan néztünk szét. Kinéztem az ablakon, és megpillantottam Gyuri bácsit, a családfőt. Nevetve szóltam Mesinek, hogy jöjjön oda. Erre ő mosolyogva, nagy léptekkel rohant felém, és együtt néztük, hogyan száll ki a családi autóból. Egymásra néztünk, és azon gondolkodtunk, hogyan illik megszólítani egy ilyen üzletembert. Nekem hirtelen semmi sem jutott az eszembe.

– Na, most tegyünk úgy, mintha semmit sem tudnánk. – mondtam.

Mesi szaladt az egyik kanapéra, én a másikkra. Egymásra néztünk, s elneveltük magunkat, miközben vártuk Gyuri bácsit. Pár perc múlva benyitott, mosolygott, majd be-

mutakozott. Nem ezt vártam, de kellemes meglepetés volt. Utána jött a vacsora, majd kivonultunk a Széchényi térre, ahol modern és népzenei koncertek voltak. Kicsit korán érkeztünk, így körbeautóztuk a várost, miközben érdekes információkat tudtunk meg. Később a téren sétáltunk, és tíz óra körül hazaindultunk. Másnap reggelivel kezdtük a napot. A következő programunk városnézés volt. Még a városházán lévő toronyba is felmehtünk, ahol van erkély, és körbesétálhattuk a tornyot. Nagyon szép volt a kilátás. Voltunk a folyóparton, a székesegyháznál, az ágyúknál, és megnéztünk sok szobrot és szökőkutat. Ezután ebédeltünk a család-

doknál. Rövid pihenő után készülődni kezdtünk a fellépésre. Délután három óra körül táncoltunk a téren felállított színpadon. Pár óra múlva elmentünk az Árkád bevásárlóközpontba. Este jó volt a hangulat, mivel két táncház is volt.

Vasárnap kilenckor indultunk haza. Elmentünk még a pannonhalmi apátságba, ahol sok érdekességet hallottunk és láttunk. Innen még betértünk Szegedre, a Tesco bevásárlóközpontba, mert az sosem maradhat ki. Onnan már Becse volt az úti célunk. Fáradtan, de elégedetten érkeztünk haza.

Karácsonyi Orsolya, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Az Égei-tenger reggel

Az idén nyáron, amikor Évia szigetén nyaraltunk, mindig korán indultunk kirándulni, de az athéni út alkalmával még a koránál is korábban volt az ébresztő. Már reggel hatkor ébredtünk, kis veszekedéssel indult a napunk, mert én neheztem a koránkelés miatt, de később kárpótolt mindenért, hogy szebbnél szebb tájakat láttunk. Edipszosztól Halkiszig mindenütt fotóztam, azaz napfelkeltétől délelőttig. Ebből küldök egy válogatást.

Zámbó Illés, 7. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

TESZT ✓

Milyen a kedélyed?

A vidám, optimista emberek ritkábban betegszenek meg, ha mégis, akkor gyorsabban gyógyulnak. Az alábbi teszt a kedélyedről, lelkiállapotodról ad képet.

1. Képes vagy hosszán koncentrálni, összpontosítani?

- a) Persze.
- b) Ritkán elkalandozom.
- c) Sokszor szétszórt vagyok.

2. Hogyan alszol?

- a) Végigalszom az éjszakát, pihent vagyok.
- b) Néha fölébredek egy-egy álomból.
- c) Általában hajnali háromkor fölébredek, de visszaalszom.

3. Szívesen jársz társaságba?

- a) Igen, jó emberek közt lenni.
- b) Olykor a terhemre vannak az ismerőseim.
- c) Igen, ritkán elmegyek, de nem szívesen.

4. Hibáztatod magad, ha valami nem sikerül?

- a) Alig-alig.
- b) Persze, ha tényleg én vagyok a hibás.
- c) Gyakran.

5. Képes vagy-e jól elvégezni a feladataidat?

- a) Persze, szeretem, amit csinálok.
- b) Rutinból igen.
- c) Néha nem érdekel.

Értékelés

Ha legtöbb az a válasz:

Nagyon kiegyensúlyozott személyiség vagy, képes vagy a dolgokat a helyükön kezelni, élvezed az életet. Maradj ilyen!

Ha legtöbb a b válasz:

Érdemes odafigyelned a kedélyhullámzásaidra. Mozogj többet, járj társaságba, moziba, olvass sokat, és újra a régi leszel!

Ha legtöbb a c válasz:

Figyelj oda a tested-lelked egészségére, mert nem vagy valami fényes lelkiállapotban! Sportolj, barátkozz többet, esetleg kérd ki egy pszichológus véleményét!

Horoszkóp

Kos

Mintha mindig újra és újra ugyanazt csinálnád. Kezdesz besokallni a monotonitástól. Állíts magad elé kisebb-nagyobb kihívásokat, hogy pörgésben maradj!

Bika

Nem feltétlenül kell született művésznél lenned ahhoz, hogy egy kis színt csempéssz az életedbe. Engedd szabadjárá a szunnyadó kreativitásod!

Ikrek

Szorosabb összeköttetésben vagy most a környezeteddel, mint egyébként. Ha szívesen segítenél másoknak, ne várd meg, amíg megkérik rá! Lépj!

Rák

Igen sok elvárással kell szembenézned a héten, pedig amúgy is fontos feladatokon dolgozol. Amit lehet, próbálj meg máskorra halasztani!

Oroszlán

Mindig csak tervezgetsz, de valahogy sosem jutsz egyről a kettőre. Talán máshogy kellene megközelítened a céljaid. Gondolkozz gyakorlatias megoldásokon!

Szűz

Fontos, hogy előre gondolkodj kicsit, de mintha teljesen kiürülne a fejed, amikor ezzel próbálsz. Nyugi, előbb-utóbb megjön az ihlet!

Mérleg

Kiseb-nagyobb összetűzésbe keveredsz az osztálytársaiddal, mert nem egészen ugyanúgy közelítenek meg egy problémát, mint te. Találjatok köztes megoldást!

Skorpió

Bár a legtöbbször érdemes kompromisszumokat kötni, most jobban jársz, ha ragaszkodsz az előzetes terveidhez. Egyébként nem fogsz egyről a kettőre jutni.

Nyilas

Ne rohanj annyira előre, különben nagyon fontos dolgok kerülhetnek el a figyelmedet. Tartsd fél szemed a részleteken, mert segítenek tovább „építkezni”!

Bak

Jól jön egy-két hasznos tanács, amikor az ember nem tudja, merre induljon. Ne félj kérdezni, és figyelj oda a társaid véleményére!

Vízöntő

Ideje kicsit megerősíteni a kapcsolatodat az osztálytársaiddal, esetleg egy szimpatikus tanárral. Nagy ötletek szülehetnek egy jó beszélgetés során.

Halak

Ne légy szemtelen a családtagokkal, mert az a későbbiekben visszaüthet! Ne azokon töltsd ki a haragod, akik nem érdemlik meg!

„Kedves Bizi!

Rendszeresen olvasom a Jó Pajtást, és nem hagyom ki a Bizalmas sorokat sem. Kérlek, segíts, mert nagyon boldogtalannak érzem magam. Természetesen fiú van a dologban. Én tizenkét éves vagyok, és a nyáron összelekedtem egy fiúval. Sokáig nem is tudatosult bennem, egészen addig, míg meg nem kérdezte, hogy akarok-e vele járni. Igent mondtam, és időközben fülig beleszerettem. A problémám az, hogy minél jobban szeretem, ő annál rosszabbul bánik velem. Elkezdődött az iskola, és most észre sem veszt, ha találkozunk. Ha pedig nem vagyunk az iskolában, mindennap veszekszünk. Hogy végre felfigyeljen rám, a nevét is beleírtam a bőrömbbe, meg teleírtam vele a kedvenc pólómat is, de semmi sem változott. A barátnőim azt mondják, hogy hagyjam az egészet. Én ezt nem bírom, mert nagyon szeretem. Mit tegyek, hogy szeressen, és csak rám figyeljen?!

Sárga falevél”

Válasz:

Kedves Sárga falevél!

Azt hiszem, itt az ideje, hogy ezt a fiút, aki már nem viszonzza az érzelmeidet, akármilyen nehéznek tűnik, elengedd, mert ti ketten már nem egy úton jártok. Elmúlt a nyár, és elmúlt a nyári szerelem is. Nyisd ki jól a szemed, hogy megláthasd, ennek a történetek vége van, nem érdemes sem időt, sem energiát, sem érzelmeidet, különösen szerelmet pazarolni rá. Nem szeretnék hamis reményt ébreszteni benned. Tudnod kell, ha valakit nem becsülünk, érzéketlenek vagyunk iránta, sértegetjük, lépten-nyomon veszekszünk vele, akarattal megbántjuk, az nem a szerelem jele. Figyelj az érzéseidre, mert ha a fiú megbánt, ha rosszul viselkedik veled, te nagyon bánatos, és sokszor dühös is vagy. Mindkét érzelem rossz tanácsadó. Ha rosszul érzed magad, ha fáj, ha megaláztatnak érzed magad, ha boldogtalan vagy, minél előbb tegyél pontot a dologra, különösebb gondolkodás nélkül. Inkább barátkozz az osztálytársaidal, élvezd az iskolai, baráti együttéléteket a társaidal, és biztos vagy benne, hogy nemsokára egy új fiú miatt lesznek álmatlan éjszakáid. Persze jó értelemben! :-)

„Kedves Bizalmas sorok!

Segíts, kérlek! Nem tudom, mit tegyek. Továbbra is szerelmes vagyok a volt fiúmba. Egy hónapig jártunk, majd szakítottunk. Még mindig gyakran gondolok rá, álmodok vele... SMS-ezünk, de amikor szemtől szemben találkozunk, nem köszön, úgy tesz, mintha nem is ismerne. Már mindenki észrevette, hogy nagyon lehangolt vagyok. Nem tudok tanulni sem, de nagyon kellene.

Válasz:

Kedves S.O.S!

Sajnos, az emberek közötti viszonyok, különösen a szerelmi viszonyok, igen bonyolultak tudnak lenni. Sokszor az emberi viselkedés első pillantra érthetetlennek tűnik, viszont ha megkaparjuk a felszínt, nagyon is egyszerű érzelmek rejtőznek a mélyben, amelyek meghatározzák a viselkedést. Gondolom, nem olyan régen szakítottatok, és a leveledből nem sokat tudunk meg, hogy mikor és miért történt, ki kezdeményezte a szakítást stb. Biztos, hogy a fiú részéről sincs befejezve a dolog, érzelmek kavargognak benne veled kapcsolatban, hisz nem bonyolódna veled hosszas üzenetváltásba.

Ha te szakítottál vele, akkor nagyon meg van bántódva, hisz elutasítást élt meg. Bonyolultabbá teszi a dolgot az is, hogy serdülők vagytok, és szégyellni fogja a barátai előtt, hogy puhány volt, és nem tudott elfelejteni, fél, hogy a társai piszkálni fogják emiatt.

Ha ő szakított veled, a helyzet bonyolultabb: lehet, hogy kiderült, tévedt, és most nem tudja, hogyan mondja meg ezt neked. Az is lehetséges azonban, hogy közös megegyezéssel szakítottatok, mert kiderült, hogy már nem szeretitek egymást. Ebben az esetben múlja az időt, csak jól szórakozik, amíg leveleztek, hisz úgy látszik, barátok maradtatok. Hogy tisztázd a dolgokat, a legjobb lenne, ha egy megfelelő alkalommal, amikor nincs körülöttetek társaság, nyíltan megkérdeznéd tőle, hogy miért válaszol az üzeneteidre, élőben pedig miért nem hajlandó szóba állni veled. A válasza és a viselkedése megmutatja, hogyan tovább. Ám azt is megteheted, hogy nagyon kedvesen, mosolygósan elsőnek köszönsz neki, ha összefuttok az utcán. Ezek után megtudhatod, hogy a jólneveltségével van-e baj, vagy valami más van a dologban; hogy tovább folytathatjátok-e a történeteket, vagy a VÉGE szócsekk kerül-e a történetek végére.

„Kedves Bizi!

Ez az egyik kedvenc rovatom a Jó Pajtásban, amit negyedikes korom óta olvasok, de az édesanyám régi Jó Pajtásait is szívesen a kezembe veszem. Én is segítséget kérek tőled. Úgy látszik, most rám került a sor, mert nem tudom, hogyan oldjam meg a problémámat. Van egy legeslegjobb barátnőm, akivel már évek óta elválaszthatatlanok vagyunk. Ő soványabb és szebb tőlem, a lányok jobban kedvelik őt nálam. Tornaórán sokkal ügyesebb, mint én, de ugyanakkor sokszor rólam másolja a leckét és a dolgozatokat. Ha nem akarom engedni, hogy a segítségemmel csaljon, vagy nem adom oda a füzetem, akkor csúfol és lefösvényez. Az is bánt, hogy soha nem tartja be a szavát, de tőlem elvárja, hogy minden úgy legyen, ahogyan megbeszéltük. Ő az egyetlen barátnőm. Mit tegyek, hogy megjavuljon köztünk a viszony?

Boribon”

Válasz:

Kedves boldogtalan Boribon!

Igazán megvan rá minden okod, hogy rosszul érzed magad ebben a barátságban, és szép, hogy még mindig a legjobb barátnőnek tartjátok egymást. Hogy a jövőben még jobb barátnők lehettek, tudnod kell, hogy mindez azért van, mert annyira különböztek egymástól, és azért is, mert serdülőkorban igen sokszor hasonlítják magukat egymáshoz a barátnők, versengenek abban, hogy ki a szebb, ki a kapósabb, ki a jobb, menőbb..., egyszerűen jelentkezik a barátságban is a zöldszemű szörnyeteg, a féltékenység. Mindez természetes és múló jelenség, ezért ne engedd, hogy szétrombolja a barátságokat. Tudnod kell, hogy nincs hibátlan, tökéletes ember, sem ideális, problémamentes barátság. Mindaddig, amíg jóhiszemű, nem bánt meg szándékosan, fogadd el olyannak, amilyen, a hibáival, tévedéseivel együtt. Ám próbálj vele elbeszélgetni arról, hogyan érzed magad, amikor csúnyán viselkedik veled. Mindez nem jelenti azt, hogy időnként nem válhat szét az útjaitok, hisz mindkettőtök folyamatos változáson megy keresztül, mások lesznek az elvárásaitok, igényeitek, érdeklődési körötök. Ne legyetek kizárólagosak, engedjétek meg egymásnak, hogy legyenek más barátnőitek, barátaitok is. Te is próbáld meg bővíteni a baráti körtet más lányokkal is, akikkel jól érzed magad egy társaságban, hogy ne legyél patthelyzetben a barátnőddel szemben, mert most nagyon is rá vagy utalva, és ő ki is használja ezt a helyzetet. Több barátnőd lesz, nem kell félned attól, hogy egyedül maradsz, akkor ő sem zsarolhat majd úgy, mint most. Fontos, hogy ne szándékosan akarjatok egymásnak fájdalmat, bánatot okozni. Beszélgetsetek az érzelmeitekről, arról, hogy mi a jó a barátságokban, beszéljétek meg, hogy milyen viselkedés tartatok elfogadhatónak és tilosnak. Egyfajta barátsági viselkedési kódexet állítsatok össze magatoknak, és akkor mindkét fél tudja magát mihez tartani.

S.O.S”

A délutáni szunyókálás jótékony hatásai

Ki mondta, hogy csak az óvodában lehet napközben szundikálni?!

Az óvodások nagy része ki van készülve a kötelező csendes pihenőtől, hisz nem értik, miért kell alvásra pocskékolni az értékes időt, amit játsszással is eltölthetnének. Aztán felnő az ember, és rájön, mekkora kincs is a délutáni szundi. Ez pedig nem véletlen, hisz kutatások is bizonyították: a napközbeni szunyókálásnak egy csomó jótékony hatása van.

Helyrehozza a koncentrációképeséget

Ha hosszabb ideje foglalkozol ugyanazzal (például tanulás vagy bármi, ami agymunkát és odafigyelést igényel), biztosan észrevetted már, hogy ahogy telik az idő,

egyre több időre van szükséged ahhoz, hogy adott mennyiségű anyagot feldolgozz. Ennek oka, hogy az agyad elfárad, és képtelen rendszeren fókuszálni, vagyis pihenésre van szüksége. Szakértők szerint már negyven percnyi szundi 34%-kal növeli a teljesítményt, és 100%-kal a koncentrációt.

Segít ellazulni

Nem véltetlen, hogy sok olyan kultúra van, amelyben nagy figyelmet szentelnek a sziesztának. A munka okozta stressz és nyomás ugyanis hosszú távon teljesen kikészítheti az embert idegileg – éppen ezért van szükség arra, hogy folyamatosan, minden nap relaxáljunk, így csökkentve a rohanó élet negatív hatásait.

Javítja a kedélyállapotot

Kutatások sem kellene ahhoz, hogy tudjuk: aludni jó, kipihent állapotban pedig sokkal szebbnek látjuk a világot.

Javítja az emlékezőképességet

Biztosan veled is előfordult már, hogy lázasan készültél egy fontos dolgotra, de mire a végére értél, úgy éreztél, hogy semmit sem tudsz. Aztán másnap mégis szuperül sikerült a számonkérés. Ennek oka, hogy az agy alvás közben is folyamatosan dolgozza fel az információkat, így amikor másnap felkelsz, pontosan emlékszel arra, amit előző este tanultál.

Kösd magad boldogra!

Rossz a kedved, ne adj'! Isten depressziós vagy? A legújabb terápiás módszerrel segíthetsz magadon.

A szakértők mindig is rendkívül hasznosnak tartották a művészetterápiát, hisz az alkotás öröme rengeteget segíthet az általános közérzet javításán. Ám sokakban sajnos nincs művészi hajlam, a legújabb terápiás módszernek köszönhetően azonban nekik sem kell kétségbeesniük. Egy pszichológiai folyóirat ugyanis azt állítja: nem kell Picassónak lenni ahhoz, hogy alkoss. Csak ragadj kötőtűt és fonalat, és köss!

A CNN riportja szerint egyre nagyobb népszerűségnek örvend a sztereotípiák szerint csak a nagykira jellemző tevékenység. Olyannyira, hogy nők és férfiak egyaránt akár a napi ingázás során a vonaton is nekiállnak kötögetni.

Egyébként az utóbbi időben sok kutatást végeztek a kötéssel kapcsolatban – a tesztalanyok 81%-a vidámabbnak érezte magát már negyed óra kötögetés után. Pszichológusok szerint ez a tevékenység során felszabaduló dopaminnak köszönhető, vagyis minél gyakrabban kötsz, annál vidámabb leszel.

Természetesen más hobbinak is lehet hasonlóan jótékony hatása, de a kötésnek van még egy pozitív oldala: ha eléggé belejöttél, ultramenő kötött cuccokat alkothatsz magadnak, és voilá! Téltre meg van oldva a ruhatárad egy része!

It's partytime!

Nem elég tudni, mit vegyél fel egy bulira. A viselkedés időnként fontosabb, mint a megjelenés. A legtöbben képesek óráig a tükör előtt állni, és „fényezni” magukat. A külső azonban nem minden. Hordhatsz menő ruhákat, lehet feltűnő a sminked vagy a hajad, mindez azonban mit sem ér, ha a viselkedésed miatt inkább kinéznek a társaságból. Persze nem kell minden jó buliból kimaradni, és jó kislánként/kisfiúként vigyázzba állni. Nem árt azonban tudni, meddig mehetsz el a szórakozással. A legfontosabb, hogy megtaláld az arany középutat. Így mindenki a te társaságodat fogja keresni, és nem kell attól tartanod, hogy a tegnapi buli miatt mindenki rajtad röhög.

Otthoni ráhangolódás

Mielőtt elindulsz, neked sem árt felkészülni lelkileg, mi várhat rád a bulin. Ha időnként a have-

rok behúznak a csöbe, nem kell megsértődni, inkább nevéss velük együtt magadon. Ezzel azt jelzed, veszed a poénokat, és készen állsz a visszavágóra.

Ötletgazda

Könnyen belophatod magad a haverok szívébe, ha saját ötletekkel állsz elő. Találd ki, mitől pörögne fel a buli! Persze csak ésszerű kereteken belül. Ne essen bántódása senkinek, és ne mások megalázása legyen a cél! Képzeld magadat annak a helyzetébe, akivel poénból épp ki akartok szólni! Ha neked nem jön be az ötlet, akkor valószínűleg ő sem fog neki örülni.

Flört

Fel akarsz csipni egy lányt vagy egy srácot? Ne legyél nagyon rámenős, inkább próbáld bevonni a buliba! Hívd el táncolni, vagy kérdezd meg, kére inni valamit! Ha pedig nemet mondd, ne vedd zokon! Érezd jól magad a barátokkal!

Víz alatti szobormúzeum Mexikóban

Mintha az elsüllyedt Atlantisz városát látnánk, amikor **Jason deCaires Taylor** brit művész tengermélyi szobrait csodáljuk a mexikói Cancún melletti Museo Subacuatico de Arte-ban – írják azok a szerencsések, akik Mexikóba is eljutottak. A harminckilenc éves alkotó újabb műveit 2009-ben helyezték el a város nyugati partjainál, és óriási szenzációt keltettek. Azóta újabb munkák kerültek a tengerfenékre.

A nyolc méter mélyen a tengeri fűben vagy korallképződmények mellett elhelyezett alkotások életnagyságúak (vagy még annál is nagyobbak), és az emberi alakok kivétel nélkül élő modellekről mintáztak. Emiatt a hatás rendkívül életszerű, csaknem döbbenetes.

A Cancún Marine Park az egyik leglátogatottabb turisztalátványosság a világon, évente hétszázötvenezer tekintik meg az elképesztő szoborgyűjteményt. A kiállítás négyezer négyzetméteren látható jelenleg a tengerfenéken, és a szobrok összesen száznyolcvan tonnát nyomnak. (Lásd a hátlapot!)

A brit művész eredeti ötleteivel

Különleges szép és élethű a „No Turning Back” (Nem fordulok vissza)

Mindegyik alkotás speciális anyagból készül, hogy a korrózió ellen tudjon állni, és hogy ne károsítsa a tenger élővilágát, különös tekintettel a korallokra

A műalkotások ráirányítják a figyelmet a korallképződményekre és azok megóvásának fontosságára

A legújabb szenzációt az újabb alkotások közül a tengeri fűben elhelyezett emberfejek jelentik

Keresztrejtvény

1	2	3		4	5		6	7	8	
9				10			11			
12			13			14			15	
16						14		18		
19					20			21	22	
23		24		25			26		27	
		28				29		30		
31	32			33	34			35		
								36		

Negyedikes kislányának meséli az apja:
 – Amikor én olyan idős voltam, mint te most, akkor egy ilyen számítógép, mint a mienk, akkora volt, mint egy háztömb.

A kislány elkeseredett szemekkel néz rá.
 (Hogy mit mondott, megtudod a rejtvényből.)

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 9. Ipari növény, 10. Részvénytársaság, 11. Bevetetlen szántó föld, 12. Házállat után fizetjük, 14. Létezik, 15. R. M., 16. Női név, 17. Kártya, 19. EEEE, 20. Kötőszó, 21. Lyuk népiesen, 23. A csiga fején található, 27. Hangtalan ének, 28. Noé betűi keverve, 29. Afrikai ország, 31. Tétel, 33. Új németül, 35. Esz, 36. Görög betű.

Függőleges sorok: 2. Női név, 3. Szedi a lábát, 4. Királyi szék, 5. Latin kötőszó, 6. Díszcsarnok, 7. Kilogramm, 8. Végtag, 9. A popén befejező része, 13. Rossz szellem, 14. Életszakasz, 18. Például rövidítve, 20. Szerb helyeslés, 22. Mozgat, 24. Fizetőeszköz, 25. Ütőhangszer, 26. Döntetlen, 30. Mén betűi, 32. Tara egység, 34. Veréb egység.

Betűrejtvények

1

E KEL

É

2

SZ TL

Ü

3

R_{CS} HAGY

4

L SZÉL

Skandináv rejtvény (30.)

Rejtvényünkben a 20. századi avantgárd egyik legjelentősebb festőjének nevét és két képének címét rejtettük el. Ezeket kell megtalálnod!

	URALOM	PÁL BETŰI	AZ EGYIK ISMERETLEN TOKA EGYENMŰI	GYOM		NAPSZAK VOLT IRÁNI URALKODÓ		OXIGÉN	
	PORTUGÁLIA	BALKEZES NÉPIESEN		RÉSZEG		KI INNEN!			
	RUTIN			SZ				URÁN	
	RANGJELZŐ		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ	A LAKÓHELYEMEN				A 2. SZEMÉLY KANNA NÉPIESEN, FORDÍTVA	
FRANCIA-ORSZÁG	HANGTALAN MOZI	SZEREMSEGI VÁROS A BÚSZ ÜGYFELE		LANTÁN		1000	LEVEGŐ GÖRÖGÜL		
FUTÓ-MADÁR TAGOLOM		FOGAS KÖZEPE TOM BETŰI		ESZÉK		IDEGEN ANTAL	NÁTRIUM		
			FORDÍTOTT KÖTŐSZÓ	FON A KÉT VEGÉN A FÖLD FELÉ		VAJDA JÁNOS	RANDEVÚ HANGTALAN BALETT		
FÉL ÖT	ATMOSZFERA ÉSZAK		MÖGÉ ELLENTÉTE		VEGVIELE FE		A. O. C.		
			NULLA		50		EGY		
							HALPETE		

A 29. skandináv rejtvény megfejtése LISZT FERENC, MAGYAR RAPSZÓDIÁK, MEFISZTÓ-KERINGŐ, FAUSZT-SZIMFÓNIA.

Anagramma

					JÓNÁS
					KÖRÖS
					ROVÁS
		SZ			SZŐRME
					KOSÁR
					GYANU
					SÉRTŐ
					AMODA
					EZÜST
					MÁSOL
					LAKÁS

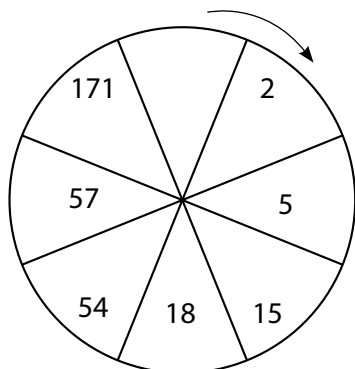
A szavak betűit rakd más sorrendbe, csak vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj. Ha jól csináltad, akkor a jövőbeni civilizációval foglalkozó tudományág nevét kapod a kiemelt oszlopban.

Lóugrásban

	A	N	B
	Ó	T	S
1	Á	R	I
	S	NY	V

	A	Z	Ó
	E	NY	A
2	E	D	G
	É	R	H

A lóugrás szabályai szerint fejtsd a rejtvényt. Az első ábrán egy vajdasági író, a másodikban egy regényének a címe rejtőzik.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Ötből hat

	N	N	A
	Ó	R	A
	L	D	I
	A	T	I
	L	G	A

Öt női nevet kapsz, ha kipótoldod egy-egy betűvel a sorokat, a hatodik név a kiemelt oszlopban alakul ki.

Hiányos számsorok

a

1	4	9	1	8	3	2	=	39
---	---	---	---	---	---	---	---	----

b

4	4	3	8	1	9	2	=	10
---	---	---	---	---	---	---	---	----

A számok közül hiányoznak a műveleti jelek, rakd ki őket úgy, hogy a feladat elvégzése után az egyenlőségjel melletti számot kapd eredményül!

Játék a szavakkal

				SZ	ANGOL
	N				DAGAD
					ILLIK
		N			NÓTÁZ
					ÓRAMŰ
					RÉBUSZ
				K	TEREL

A megadott szavakat rakd be a rejtvényrácsba úgy, hogy a kiemelt oszlopban egy magyar mártír költő neve alakuljon ki!

Ismét szavazhatunk az év halára

Itt szavazhatunk: <http://haltanitarsasag.hu>

– A képekre kattintva érdekes és hasznos ismereteket szerezhethetünk

A Magyar Haltani Társaság elnöksége három jelöltet állított az év hala címért folyó versenyben, a végső döntést azonban a honlap szavazói hozzák meg. Az a hal lesz a győztes, amelyik 2014. december 31-éig a legtöbb szavazatot kapja. A fajok jellegzetességeiről, természeti értékéről, élőhelyi igényeiről és elterjedéséről a képekre kattintva tájékozódhatunk, jelölésük okáról pedig a képek alatt olvashatunk. A szavazógombok segítségével a következő három faj közül lehet választani:

A tokfélék világszerte veszélyeztetett halak, közülük a legkisebb az egész életét édesvízben töltő kecsege. Az elmúlt másfél évtized fogási eredményei azt mutatják, hogy egyre csökken az állománya, ezért a magyarországi új halászati szabályozás 2014-től kivette a hasznosítható fajok köréből, kifogott példányait vissza kell engedni. Szerbiában érdekes módon éppen a halászok kezdeményezték az illetékeseknél, hogy vezessenek be öt éves zsákmányolási tilalmat a kecsegeire. Az állománycsökkenésnek több oka van: pl. a vonulási útvonalak elzárása (erőművek, műtárgyak), a kárkatonák okozta zavarás a telelőhelyeken, ivási sikertelenségek, vízszennyezések.

A galóca a világ legnagyobb termetű pisztrángféléje. A Duna vízrendszerének bennszülött hala, amely elsősorban a nagy folyók pér- és paduczónájában él. Mivel ilyen jellegű víz Magyarországon kevés van, a galóca ritkaságszámba megy. Feltételezhető, hogy csak a Tisza felső szakaszán fordul elő egy kisebb önfenntartó állománya. A Duna és a Dráva magyarországi felső szakaszán csak alkalmi előforduló. Ritkasága

Kecsege

miatt 1974-től védett, 1996-tól fokozottan védett státuszban van, egész évben tilos a kifogása. Szerbiában a helyzet annyiban különbözik, hogy tilalmi idővel, méret- és darabkorlátozással védett. Naponta csak egy zsákmányolható, és annak egy méternél hosszabbnak kell lennie. A galóca védelme

harmadik nyaras példányt. Futólag mondjuk, hogy a három évvel ezelőtt először végrehajtott szaporításból eredő egyedek – amelyek az új anyaállományt fogják alkotni – már meghaladják a 1,5 kilós nagyságot.

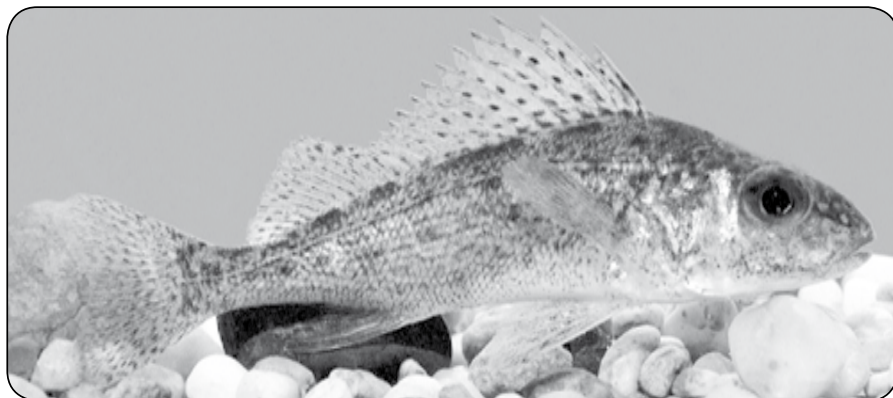
A vágódurbincs kis termetű, fogyatkozóban lévő sügérfélénk, amelynek két közeli

Dunai galóca

körül azonban más is történik. A perucaci pisztrángtelepen több mint három éve foglalkoznak mesterséges szaporításával, és eddig majd félszáz ezer kis galócát engedtek a Drinába. A legtöbb 3000 darab második és

rokona, a széles és a selymes durbincs már eddig is élvezte a természetvédelem oltalmát. Az új halászati szabályozás – megritkulása és széles durbincshoz való hasonlósága miatt – 2014-től már a vágódurbincset is a nem fogható fajok közé sorolta. Kézre kerülő példányait vissza kell engedni, mert bár egyes állóvizekben népes állománya él, a folyóvizekben ma már ritkább, mint a védett széles durbincs. Nem árt tudni, hogy arról a meglehetősen kis növésű, kezünkét irgalmatlanul összeszurkáló hal(acská)ról van szó, amelyet a horgász nem becsül nagyra. Emellett haragszik is rá, mert rendszeresen igen falánkul mélyre nyeli a horgot, amelyet nehéz kiszabadítani. Tehát nem tartozik a horgászok által előszeretettel zsákmányolt halak közé, ezért könnyű lélekkel megváltatunk tőle, és visszaengedhetjük.

Vágódurbincs

Miért nem illik ajtót csapkodni, ásítani, csúfolódní?

Mert nem egyedül te vagy a világon. Az ajtócsapkodással zavarod a környezetet. Mindenki szereti a csendet és nyugalmat, de arra neked is vigyáznod kell! Amikor legközelebb bevágnád az ajtót, gondold rá, hogy most éppen más vágyik csöndre!

Mindentől eltekintve az ajtócsapkodás káros is. Tönkremegy az ajtó, kilazul a tokja, lehullik a vakolat. Nem kerül nagy fáradságba szépen, tisztességesen betenni azt a fránya ajtót. Hát tedd!

Az ásítás igen gyakran az unalom jele. Valakinek a szemébe ásítani azt jelenti, hogy unod. Lehet, nem is benne, hanem benned van a hiba: ő érdekeset mond, te azonban nem érted, amiről szó van. Tapintatosabb, ha elfordulsz, de legalábbis a szád elé teszed a kezed.

Ha ásíthatnédok van, mindig oxigénhiányt, pontosabban az agy oxigénellátásának a hiányát jelenti. Nem egyéb görcsös lélegzetvételnél. Ha érzed, hogy ásítanod kellene, inkább lélegezz szép lassan kétszer-háromszor jó mélyet, és elmúlik az álmoságod!

Ami pedig a csúfolóást illeti: tehet-e arról valaki, hogy selypít vagy dadog, túl

Egy kis illemtan

kicsire nőtt, vagy húzza a lábát? Pontosan ugyanúgy nem tehet róla, mint te arról, hogy esetleg szerencsésebb vagy. Hát akkor? Nem szép a másikat apróbb-nagyobb hibái miatt csúfolni. Csak azt érdemes szóvá tenni, amin valaki saját erejével változtatni tud, de azt is komolyan és segítő szándékkal.

Miért nem illik csámcsogni evés közben?

Mert ízléstelen. A csámcsogással asztal-szomszédaink étvágyát rontjuk el. És van-e ehhez bárkinek joga? Ha csak azon múlik, hogy az ember rágás közben csukva tartja a száját, nem kell-e megtenni ezt mások kellemes étkezése érdekében? Íratlan szabály,

mely nem öncélú, nem csupán azért van, hogy szekálják vele a gyerekeket.

Miért illik köszönni? Nem fölösleges?

Nem fölösleges, mert annyit jelent: megláttalak, örülök neked, vagy tisztellek, megbecsüllek, és ezt valamiképpen jelezni akarom. Csak így, egyszerűen, egy vagy két szóval. Még csak nem is fáradság.

Az ember csak mondja a szokásos szavakat, és nem is figyel az értelmükre: „Jó napot kívánok!” Pedig ez értelmes mondat. Bizonyára onnan ered, hogy amikor reggel a földjére menő paraszt találkozott a szomszédjával, valóban jó napot kívánt neki, hogy egész nap kapálhasson, kaszálhasson, ne zavarja a rossz idő. Az, hogy „Jó éjszakát kívánok!”, különösen megtoldva a „Szép álmokat!” kívánsággal, már egészen egyértelmű. A köszönés vagy helyesebben köszöntés tulajdonképpen jókívánság.

A gyerekek manapság egyszerűsítették a többféle köszöntést, és sokszor a „csókolommal” helyettesítik. Ez tulajdonképpen a „Kezét csókolom!” rövidítése. Kicsit furcsa, mert a középkorra emlékeztet, amikor a jobbágy kezét csókolta az urának, a lovag a hölgyének, a hívó a papjának. A köszönés formáit is a divat szerint váltogatják az emberek. Néha a „Szia!” a menő, de van, hogy „Csaó!”-val köszönnek (az olasz nyelvből). Bizonyosak lehetünk azonban abban, hogy az „Alázatos szolgálja!” soha többé nem jön divatba, mert ma már senki senkinek nem „alázatos szolgálja”.

Csináld magad!

Gyümölcsös bögre

Ha szeretnél egyedi teás bögrét, a decoupage technikával magad is elkészítheted. A kezdő kreatívkodók is bátran hozzáfoghatnak egy hasonló bögre elkészítéséhez. Nagyon egyszerű, és olyan bögréd lehet, amilyent szeretnél.

Szükséges anyagok, eszközök:

- szalvéta (ebben az esetben gyümölcs-mintás)
- világos egyszínű bögre
- decoupage porcelánragasztó
- olló
- ecsetek

Elkészítése:

Mielőtt nekikezdünk, ne felejtjük el, hogy a szalvéta legfelső, lehetővékony ré-

tegét fogjuk felhasználni, ezért világos színű bögrét válasszunk; sötét alapon nem fognak a minták, színek szépen látszani!

A szalvétából vágjuk ki a megfelelő mintákat!

Helyezzük a kivágott mintát a bögrén a helyére! Az egyik felét fogjuk le szorosan, hogy ne mozdulhasson el, majd a minta másik, szabad fele alatt kenjük be a bögrét ragasztóval, majd simítsuk rá a mintát!

Következik a minta többi része. Ez alatt is ragasztózzuk be a bögrét, majd simítsuk rá a másik felét! A teljes mintát, különösen ügyelve a szélekre, kenjük át ragasztóval! Ez azért fontos, mert a kiégetésnél a széle felpöndörödhethet, rosszabb esetben meg-

éghet. Az esetleges ráncokat egy száraz ecsettel óvatos mozdulatokkal eltüntetjük.

Ha felragasztottuk az összes mintát, várjuk meg, amíg teljesen megszárad! Kiegégetéssel még tartóssabbá tehetjük.

Ugye, milyen egyszerű? Jó munkát az alkotásához!

Amerikai

Két amerikai beszélget:
 – Érdekes... Rólad mindig egy kollégám jut eszembe!
 – Miért? Hasonlítok rá?
 – Nem, de ő is tartozik nekem öt dollárral.

Nahát!

– Képzeld, a feleségem leesett egy tízméteres létráról.
 – Keze, lába, nyaka tört?
 – Nem történt semmi baja.
 – Hát az hogy lehet?
 – Úgy, hogy a létra legalsó fok áról esett le.

Jean-vicc

– Jean, hozzon azonnal tút és cénát!
 – Minek, uram?
 – Beleszakadok a munkába!

Szomszédasszonyok

– Az én szomszédasszonyom egyáltalán nem jó háziasszony – pletykál Kati néni.
 – Miből gondolja?
 – Bármikor megyek valamit kölcsönkérni, azt mondja, hogy nincs.

Téves

– Képzeld, tegnap beszéltem telefonon egy híres filmszínésszel!
 – És mit mondott?
 – Téves kapcsolás!

Elefánt a kocsmában

Az elefánt bemegy a kocsmába. A kiszolgáló futólag rápillant, majd megkérdi:
 – Mondja: miért lógatja úgy az orrát?

Fa mögött

– Miért bújik a rendőr a fa mögé fényképezés után?
 – Hogy előhívják.

Pályaválasztás

Fiatal férfi állítja meg a járőröző rendőrt:
 – Rendőr szeretnék lenni, adjon tanácsot, mit tegyek.
 – Magának elment az esze?
 – Miért, ez feltétel?

Kutyák

Két láncra vert kutya beszélget:
 – Téged mikor enged el a gazdád?
 – Havonta háromszor.
 – Jó, de mikor?
 – Először amikor a gázszámlás jön, másodsor a villanyszámlásnál, harmadszor a vízszámlásnál.

Ajaj!

A rendőrségen csörög a telefon:
 – Kérem, jöjjenek gyorsan, valaki kilopta az autóból a kormányt és a műszerfalat.
 Kis idő múlva újra cseng a telefon:
 – Mégse jöjjenek! Véletlenül a hátsó ülésre ültem.

Vendéglőben

A pincér megkérdezi az egyik vendéget:
 – Hogy ízlik a sült hús, uram?
 – Mint szakember, megállapíthatom, hogy dicséretre méltó darab.
 – Ön szakács?
 – Nem. Cipész vagyok.

Szerencsére

Két skót beszélget:
 – Képzeld, tegnap egy utcai verekezésbe keveredtem, s szerencsére kiütötték a fogamat.
 – Szerencsére!?
 – Éppen fogorvoshoz készültem.

Abszolút

– Mi az abszolút diétás paradicsomleves?
 – Piros tányérban langyos víz.

Hogy hívják?

– Hogy hívják az elbizonytalanodott vilálanyszerelőt?
 – Kábel a Rengetegben.

Szigorú papa

– Mondd, Pisti, miért nem jössz ki közénk az udvarra játszani?
 – Nem mehetek, nagyon szigorú a papám. Amikor a házi feladataimat csinálja, nekem állandóan mellette kell ülnöm.

Nem indul?

Párizsban az arab vendégmunkás rázza a szőnyeget az ablakban. Egy járókelő felkiabál:
 – Mi van Ali, nem indul?

Ebédmeghívás

Szotyola megérkezik afrikai útjáról, s a barátai elárasztják kérdésekkel:
 – No és hogy érezted magad a kannibálok között?
 – Ó, azok roppant barátságos emberek. Mindjárt az első nap ott akartak tartani ebédre.

Orrműtét

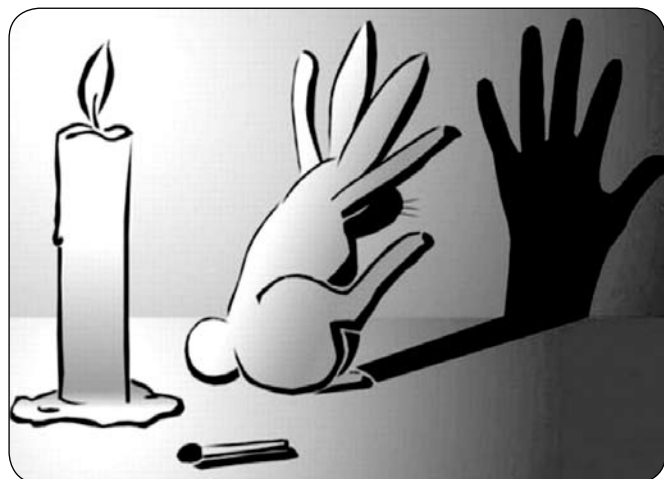
– Doktor úr, tudna-e az én orromból egy formás kis piszét csinálni?
 – Egyet? Akár hármat is!

Horgászok

Két horgász ül a vízparton. Az egyiknek fél arca be van dagadva, a másik arcának mindkét oldala dagadt. A féloldali dagadt odaszól a másikhoz:
 – Magának is a foga fáj?
 – Nem, csak nem szeretem, ha szétmász-nak a kukacok.

Hogy hívják?

– Hogy hívják a városlakó törököt?
 – Turbánus.

Tekereg az út

Csőtörés van az utcában, és a szerelő épp elzárja a központi vezetéket egy hatalmas T-kulccsal. Odalép hozzá egy tántorgó részeg, és megkérdezi:

– Mondja, maga tekergeti előttem az utat?

Kistestvér

– Tudod, hogy kistestvéred lesz? – kérdezi a szomszéd néni Annuskát.

Annuska boldogan rohan haza.

– Anyu, hol van a kistestvérem?

– Itt a hasamban.

A kislány szomorúan megy vissza a szomszédba.

– Nem lesz kistestvérem. Anyu megette.

Védekezne

A kezdő borbély borotválás közben többször is megvágja a vendéget. A vendég a sokadik vágás után így szól hozzá.

– Legalább legyen sportszerű, adjon nekem is egy borotvát, hogy védekezni tudjak.

Az baj!

A kiskigyó kérdezi a mamáját:

– Anyu, én mérges kígyó vagyok?

– Igen, kisfiam.

– Az baj, mert a nyelvembe haraptam.

Cápakaja

Az ifjú cápacemete először lát szörfözőket a tengeren, mire elégedetten szól oda a mamájának:

– Ez igen, mama! Ízletes csemege, tálcán szervírozva, és még szalvétát is adnak hozzá!

Beteg óra

– Hova vigyük az órát, ha nem jön ki belőle a kakukk?

– Az állatorvoshoz.

Csiga és a cseresznye

A csiga mászni kezd a cseresznyefán. Az ott ülő madarak csodálkozva kérdik tőle:

– Hé, mit akarsz télen a cseresznyefán?

– No, vajon? Cseresznyét akarok enni!

– De hát még nincs is!

– Mire felérek, éppen érett lesz.

Teázik

Az étteremben három vendég teát rendel. Egyikük a pincér után kiált:

– Az én teámat feltétlenül tiszta pohárban hozza ki!

Visszajön a pincér a teával, és kérdezi:

– Melyikük kérte tiszta pohárban?

Kis indián

Indián kisgyerek piszkálja a tüzet. Ide-oda görgeti a parazsat, rádobál néhány faágat, piszkálja.

Mire az anyja:

– Kisfiam! Hányszor megmondtam, hogy ne játssz a telefonnal!

Móricka

– De Móricka, már három kockacukrot kaptál, minek neked még egy?

– Azért, mama, mert azt a hármat elrejtetem.

– Hová?

– A kakaómba.

Tűz van!

– Gregor, ég az alattunk levő lakás! – rémülődzik a skót felesége.

– És még mindig nem kapcsolod ki a fűtést?

Miért?

– Miért nem fürdik a malac?

– Hogy ne jöjjön ki a dauer a farkából.

Még szerencse

Hazafelé tart a mezőről a székely. Útközben megáll egy-egy kocsmánál. Így aztán nem csoda, hogy a szekéren elbóbiskol. Közben ellopják a lovait. Felriad a székely, néz nagy csodálkozva.

– Na, most két lehetőség van – mondja tűnődve. – Vagy ellopták a két lovat, vagy találtam egy szekeret.

Teremtés

A hittanórán a teremtés csodálatos gazdagságáról esik szó:

– Tudjátok, gyerekek, ez a gyönyörű világ mindenestül a teremtő Isten munkája: az erdő a fáival, a mező a virágaival, az összes állat.

Pistike megkérdezi:

– Tisztelendő atyám, a bolhát is az Isten teremtette?

– Természetesen, kisfiam.

A fiú elgondolkodik:

– Elég babramunka lehetett.

Ejnye, Móricka!

– Móricka, hogyan került a zsebedbe ez a két cigaretta?

– Félreérted, mama. Én csak arra az időre gyűjtöttem, amikor már dohányozni fogok.

Biológiaóra

– Hogyan nevezzük azt az élőlényt, amely egyaránt képes a földön és a vízben is élni? – kérdezi a tanárnő az osztályt.

– Matróznak – válaszolják a diákok.

Elfogult szülő

– Tanár úr, hogy halad a fiam?

– Nem nagyon. Az órán oda sem figyel, csak alszik.

– Alszik? Tessék elhinni, hogy csak a tehetőség szunnyad benne.

Felhívás

XVIII. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozó

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete és a Feketics Művelődési Egyesület a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szakmai támogatásával 2014. november 29-én és 30-án megszervezi a XVIII. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozót. A találkozó az MNT kiemelt jelentőségű rendezvénye.

A versenyben minden kilencedik életévét betöltött magyar nyelvű versmondó részt vehet. A jelentkezőknek készülniük kell két verssel vagy prózával a magyar irodalomból és egy művel a határon túli magyar irodalomból. A jelentkezőket 2014. november 29-én délelőtt 9 és 10 óra között várjuk a bácsfeketehelyi Kultúrotthonban (JNA 24.). A verseny hagyományosan elődöntővel kezdődik szombaton, és a vasárnapi döntővel zárul.

A nevezési díj 400 dinár. Egy kísérőnek ingyenes a részvétel, további kísérőket önköltséges alapon tudunk fogadni. A döntőbe jutott versenyző és kísérője részére térítésmentesen teljes ellátást biztosítunk.

Érdeklődni **Barta Júliánál** a **024/738-003**-as telefonszámon lehet hétköznapokon 19-től 21 óráig. Jelentkezés név, lakcím, életkor, telefonszám vagy e-mail cím, valamint a három választott vers vagy próza megnevezésével telefonon a fenti számon, és az alábbi címen: Barta Júlia, Lenin u. 29., 24323 Bácsfeketehely, vagy a vmve.versmondo@gmail.com e-mail címen lehet. Jelentkezési határidő: november 16.

Kerékpáron a környezetvédők

Az autómentes világnap alkalmából a Vodomar 05 környezetvédelmi központ szervezésében kerékpáros kirándulást szerveztek a temerini diákok részére. A Kókai Imre iskola felsős tanulói közül a környezetvédők nagy számban vettek részt a túrán. Úti célunk a Jegricska Természetvédelmi Park információs központja volt. A Jegricska partján megpihentünk, felfrissültünk, és meghallgattunk egy turizmussal kapcsolatos előadást. Az uzsonna és üdítő elfogyasztása után visszaindultunk – írják tudósítóink az iskola **6. c** osztályából.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Mi látható a fotón? Felismered, milyen járgányban ülnek a sisakos járművezetők?

Feltételezem, a legtöbben láttatok már ilyen járművet, ha nem is próbáltátok ki. Vajdaságban van néhány helységben pálya, ahol megfelelő védelmi „fal” mentén felzúgatható. Ha tudjátok, miről van szó, írjátok meg, és nyereztek! Természetesen az adataitokat is tüntessétek fel: név, osztály, iskola, település. A helyes megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. Jelentkezéseket október 23-áig fogadjuk levélcímünkön: Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy a szerk@jopajtas.info e-mail címen.

Előző, 28. számunk 34. oldalán megjelentetett fotónkon valóban egy székykapu látható. Örülünk a sok helyes válasznak, ami azt bizonyítja, hogy figyelmesen jártok a világban. Viszont jó lenne a szó helyes leírását is megjegyezni: székykapu, és nem Székelykapu, sem székykapu, és legkevésbé székejkapu. Játékunk tehát folytatódik, de máris sorsolunk! A szerencse ezúttal a **bezdáni Bauer Kirára**, a Testvériség-egység iskola hatodikosára mosolygott, akinek november elején postázzuk a könyvjutalmát.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön
- Első szám: 1947. január 1.
- Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács
- Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia
- A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália**
- A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta**
- A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály**
- Lektor: **Rajnai Anita**
- Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária
- Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon)
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com
- Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!)
- Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató
- Jó Pajtás az interneten: <http://www.tiffnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com